

Broj: 04-1-28-1-14/20-22.

Upravno vijeće Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije (kantona) na sjednici održanoj dana 12.04.2022. godine donosi:

IZVJEŠĆE O RADU

Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 1. 1.-31. 12. 2021. godine

Uvod

Izvješće o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu rađeno je sukladno članku 12. i 17. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba FBiH i članku 8. Statuta Službe.

Izvješće je namijenjeno članovima Upravnoga vijeća Službe koji ga razmatraju i usvajaju, a nakon usvajanja i Federalnom zavodu za zapošljavanje. S osnovnim sadržajem izvješća upoznat će se Županijska vlada, odnosno odgovarajuća ministarstva. To se odnosi i na sva općinska vijeća gdje djeluju podružnice Službe.

Podaci, rezultati i presjek stanja u oblasti zaposlenosti i zapošljavanja poslužit će i drugim tijelima i institucijama, koje izravno ili neizravno, utječu zatim prate pojave i tendencije u tome području.

Pri izradi izvješća korišteni su: vlastiti podaci središnjega ureda Službe i njezinih podružnica prema općinama, podaci odjela gospodarstva općinskih vijeća, podaci Porezne uprave Federacije BiH, zvanični statistički podaci te podaci tijela i službi koja egzistiraju na tome području.

U izvješću je aktivnost Službe prezentirana po osnovnim ustanovljenim funkcijama.

Opće napomene

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK registrirana je kod nadležnoga suda kao javna ustanova, čiji su poslovi od posebnoga društvenoga interesa. Ti poslovi su utvrđeni Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Odlukom o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije te Statutom Službe.

Njihov sadržaj osobito se odnosi na: vođenje evidencije na području zaposlenosti i zapošljavanja, informiranje nezaposlenih i drugih osoba o mogućnosti zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju, rješavanje prava temeljem nezaposlenosti, posredovanje u zapošljavanju u inozemstvu i zapošljavanje stranaca, provođenje međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma u području zapošljavanja, organiziranje profesionalnoga usmjeravanja i stručnoga osposobljavanja nezaposlenih osoba, praćenje demografskih kretanja na tome području, donošenje programa i planova za ostvarivanje utvrđene politike zapošljavanja, suradnju s obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa s kadrovskim potrebama poslodavaca.

Donošenjem Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba došlo je do preustroja ranijih službi zapošljavanja u Federaciji BiH pa su formirane županijske službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje.

Služba za zapošljavanje u našoj Županiji formalno je utemeljena donošenjem Odluke o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije broj: 02-01-VI-036/02 od 28. 3. 2002. godine („Službene novine HNŽ/HNK” broj 2/02), ali je iz više razloga praktično počela s radom 1. srpnja 2003. godine.

Služba djeluje na području sljedećih općina: Čapljina, Čitluk, Jablanica, Konjic, Neum, Prozor-Rama, Ravno i Stolac gdje ima svoje organizacijske dijelove - podružnice te na području grada Mostara kroz dva odjeljenja.

Statistički pokazatelji stanja i promjena u evidentiranoj nezaposlenosti

Stanje u evidenciji nezaposlenih osoba

Kretanje broja nezaposlenih osoba u zadnjih deset godina u HNŽ-u (2012.-2021.) vidljiv je iz sljedeće tablice:

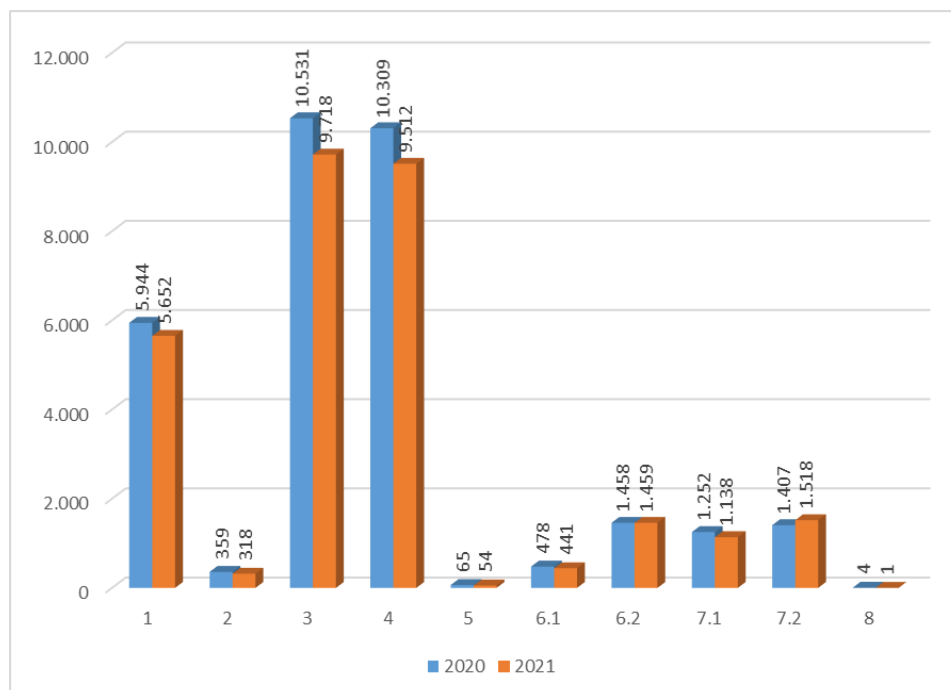
PODRUŽNICA	BROJ NEZAPOSLENIH OSOBA PO GODINAMA (STANJE 31. 12. navedenih godina)									
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Federacija BiH	384.852	391.942	392.265	389.865	372.207	349.699	329.907	307.864	323.244	299.717
UKUPNO HNŽ-HNK	31.363	32.550	33.818	34.453	33.327	32.183	30.703	29.755	31.807	29.811
ČAPLJINA	2.988	3.179	3.359	3.487	3.376	3.283	3.006	2.911	3.169	3.046
ČITLUK	2.294	2.496	2.513	2.682	2.700	2.708	2.663	2.598	3.185	2.991
JABLANICA	2.167	2.257	2.358	2.367	2.293	2.132	2.118	1.985	2.120	1.949
KONJIC	3.855	3.929	4.170	4.088	4.128	3.973	3.842	3.709	3.824	3.599
MOSTAR	15.674	16.216	16.876	17.232	16.325	15.680	14.926	14.535	15.378	14.190
NEUM	403	421	390	429	403	376	356	339	358	362
PROZOR-RAMA	1.901	1.917	1.990	1.981	1.980	1.946	1.861	1.794	1.813	1.832
RAVNO	30	32	35	37	38	40	39	37	38	40
STOLAC	2.051	2.103	2.127	2.150	2.084	2.045	1.892	1.847	1.922	1.802

31. prosinca 2021. godine u evidenciji nezaposlenih osoba nalazilo se 29.811 osoba. U odnosu na kraj 2020. godine, tada se na evidenciji nalazilo 31.807 nezaposlenih osoba, smanjen je broj za 1.996 osoba ili za 6,30%, čime se broj nezaposlenih osoba vratio na razinu iz 2019. godine.

Struktura nezaposlenih osoba prema stupnjevima stručnoga obrazovanja na dan 31.12. 2021. godine je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupn o	Od toga žena	PREMA STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	3.046	1.717	467	48	1.072	970	10	58	121	80	220	0
ČITLUK	2.991	1.656	206	4	1.162	1.123	3	51	129	76	237	0
JABLANICA	1.949	1.111	443	29	668	598	3	15	75	91	27	0
KONJIC	3.599	1.986	1.212	15	1.097	900	2	28	193	82	69	1
MOSTAR	14.190	7.730	2.473	197	4.117	4.827	25	251	786	714	800	0
NEUM	362	179	39	1	133	124	1	4	19	8	33	0
PROZOR - RAMA	1.832	960	477	11	744	436	2	14	62	22	64	0
RAVNO	40	18	8	0	14	13	0	1	1	2	1	0
ŠTOLAC	1.802	878	327	13	711	521	8	19	73	63	67	0
UKUPNO	29.811	16.235	5.652	318	9.718	9.512	54	441	1.459	1.138	1.518	1

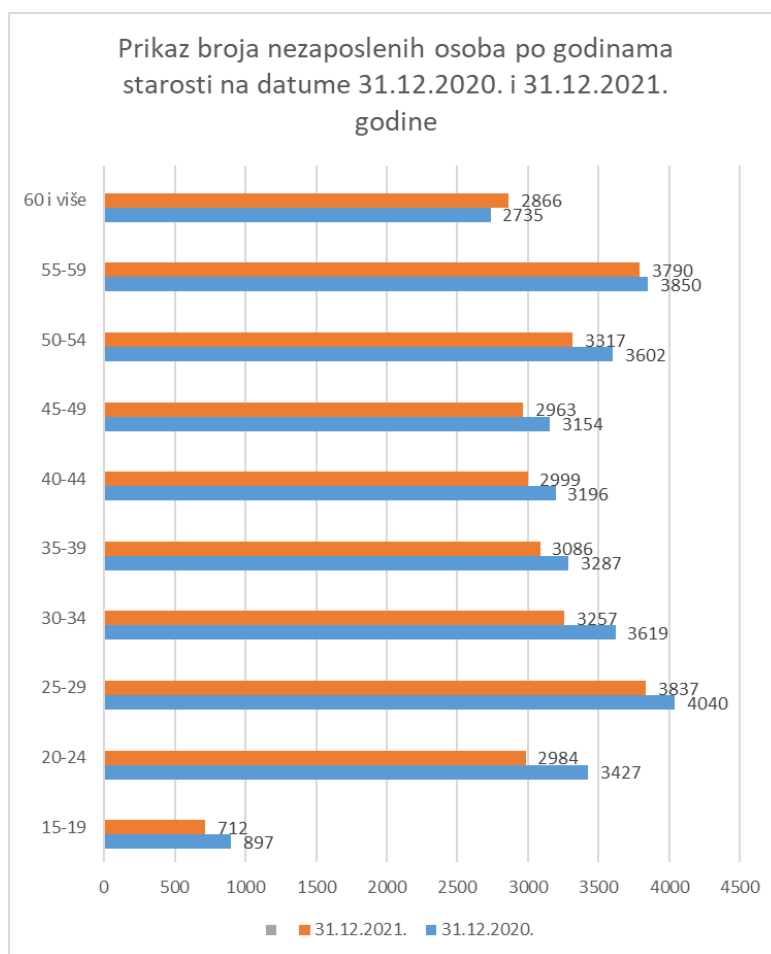
U sljedećem prikazu vidljive su promjene u broju nezaposlenih osoba, a u odnosu na stupanj stručnoga obrazovanja u godinama 2020. i 2021.

Najbrojnija zanimanja u pojedinim stupnjevima obrazovanja su:

STUPANJ 1 i 2	radnici za jednostavne poslove 5.655, pomoćnik u kuhinji 52, daktilografi 39, radnik u tekstilnoj proizvodnji 31, krojač 21, pomoćni cvjećar 18, pomoćni zidar 11 itd.
STUPANJ 3 i 5	prodavač 1.809, frizer za žene 874, kuhar 793, bravar 708, automehaničar 600, konobar 583, kovinotokar 362, vozač teretnoga vozila 265 itd.
STUPANJ 4	ekonomski tehničar 1.691, maturant gimnazije 1.602, strojarski tehničar 770, turistički tehničar 520, elektrotehničar 474, medicinska sestra 455, poljoprivredni tehničar 360, tehničar cestovnoga prometa 339 itd.
STUPANJ 61 i 62	ekonomist 228, pravnik 177, učitelj predškolske djece 71, kriminalist 67, građevinski inženjer 55, informatičar 52, fizioterapeut 52, socijalni radnik 37, inženjer računarstva 37, inženjer medicinske radiologije 33 itd.
STUPANJ 7 ₁ , 7 ₂ i 8	pravnik 353, ekonomist 216, profesor engleskoga jezika 159, inženjer agronomije 133, pedagog 100, profesor razredne nastave 83, strojarski inženjer 28, profesor tjelesne i zdravstvene kulture 77 itd.

Starosna struktura nezaposlenih osoba u evidenciji izgleda ovako:

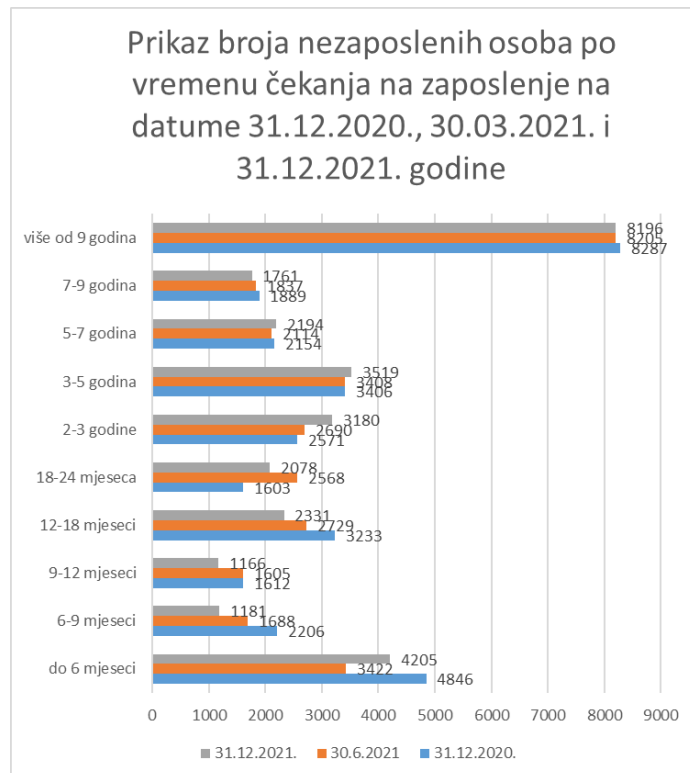
Udio nezaposlenih osoba u dobi do 30 godina je 25,30%, a to je za 1,00% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Udio nezaposlenih u dobi od 30 do 40 godina iznosi 21,27%, a to je na razini udjela iz 2020. godine.

Problematična je kategorija preko 50 godina koja sudjeluje sa 33,45% u ukupnom broju budući da su perspektive za njihovo zapošljavanje minimalne, a svake se godine povećava njihov udio u ukupnom broju nezaposlenih osoba. (Krajem 2020. godine taj je udio iznosio 32,00%).

U sljedećoj tabeli predstavljen je broj nezaposlenih osoba prema vremenu čekanja na zaposlenje:

UKUPNO	VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE									
	do 6 mjeseci	6-9 mjeseci	9-12 mjeseci	12-18 mjeseci	18-24 mjeseca	2-3 godine	3-5 godina	5-7 godina	7-9 godina	preko 9 godina
29.811	4.205	1.181	1.166	2.331	2.078	3.180	3.519	2.194	1.761	8.196

Broj nezaposlenih osoba, koje traže prvo zaposlenje bio je 8.956, ili 30,00%, tj. od ukupnoga broja registriranih nezaposlenih osoba. U odnosu na kraj 2020. godine njihov broj je manji za

589 osoba. Broj žena koje prvi put traže zaposlenje je 5.058 ili 17,00% od ukupnoga broja nezaposlenih osoba.

Prema radnom stažu broj nezaposlenih osoba je sljedeći:

UKUPNO	RADNI STAŽ								
	do 1 godine	1-5 godina	5-10 godina	10-15 godina	15-20 godina	20-25 godina	25-30 godina	30-35 godina	preko 35 godina
20.855	5.110	6.973	3.675	2.371	1.277	736	417	230	66

Iz pregleda je vidljivo da na evidenciji ima 2.726 nezaposlenih osoba koje imaju više od 15 godina radnog staža, a to predstavlja 13,00% ukupnog broja nezaposlenih osoba na evidenciji.

Prema narodnosti nezaposlene osobe su se izjasnile kako slijedi:

UKUPNO	NARODNOST									
	BOŠNJA K	HRVAT	SRBIN	SLOVEN AC	ALBANA C	CRNOGO RAC	MAKE DONAC	ŽIDOV	ROM	OSTALI
29.811	15.266	13.237	722	4	93	5	6	1	185	292

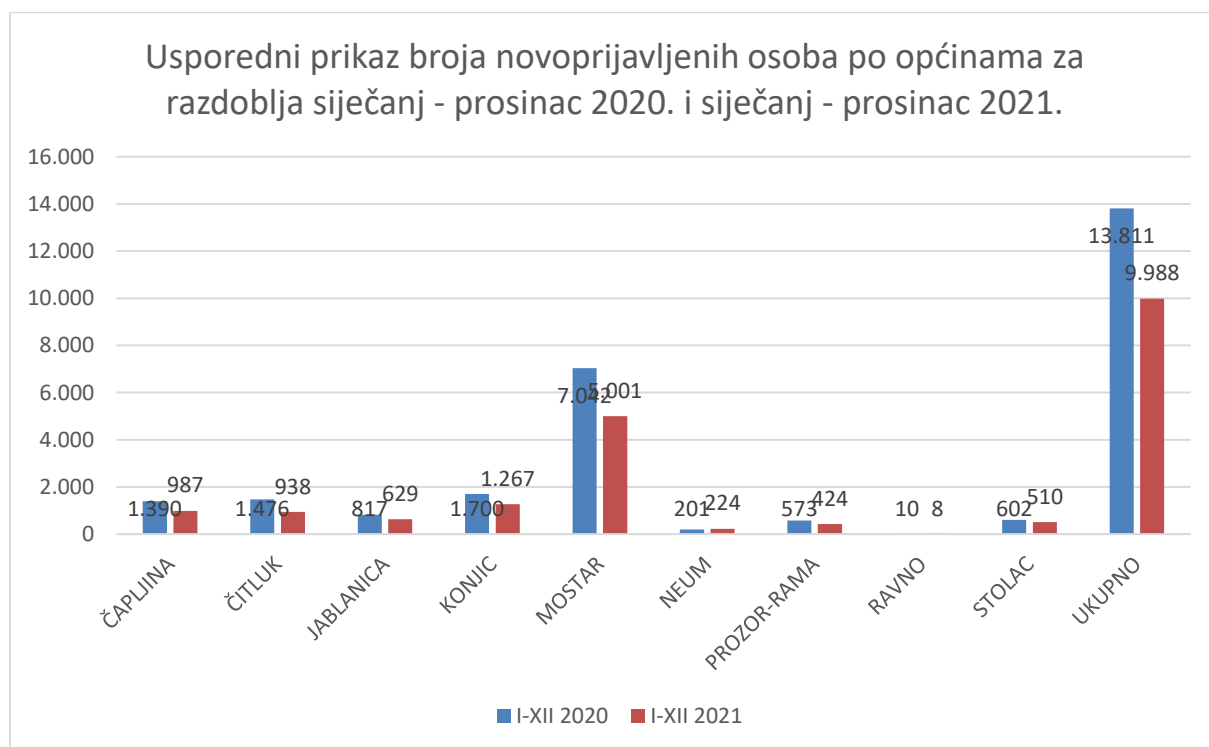
U evidenciji se nalazi ukupno 3.787 razvojačenih branitelja (svaki sedmi na evidenciji) kao i 787 članova obitelji poginulih i nestalih branitelja. U ukupnom broju nezaposlenih osoba koncem prosinca nalazi se: 369 ratnih vojnih invalida, 202 osobe s faktorom otežane zapošljivosti i 203 ostala invalida.

Prijavljivanje u evidenciju

Tijekom 2021. godine u evidenciju nezaposlenih osoba u podružnicama Službe prijavilo se ukupno 9.988 osoba. U odnosu na proteklu godinu to je manje za 3.823 osoba ili za 27,70% i 16,70% manje od godišnjega planiranoga broja što je još jedan indikator stabiliziranja tržišta rada nakon izvanrednih okolnosti izazvanih pandemijom virusa COVID-19.

Struktura novoprijavljenih nezaposlenih osoba prema stupnju obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	987	578	86	12	304	315	3	24	64	46	133	0
ČITLUK	938	511	27	2	274	273	2	18	66	53	223	0
JABLANICA	629	252	67	3	216	223	1	3	44	57	15	0
KONJIC	1.267	586	212	0	388	419	4	11	131	49	52	1
MOSTAR	5.001	2.661	405	27	1.039	1.689	5	79	578	419	759	1
NEUM	224	116	14	0	82	75	1	2	12	4	34	0
PROZOR - RAMA	424	193	60	1	143	111	3	4	39	12	51	0
RAVNO	8	4	0	0	2	3	0	0	0	2	1	0
STOLAC	510	291	27	2	141	163	3	6	57	37	74	0
UKUPNO	9.988	5.192	898	47	2.589	3.271	22	147	991	679	1.342	2

Od ukupnog broja novoprijavljenih osoba žene čine 5.192 ili 52,00%.

Ako se pogledaju temelji prijave u evidenciju, najzastupljenije kategorije su prijava zbog prestanka radnoga odnosa - 74,10% i završetak školovanja – 13,30%. Od svih prestanaka radnih odnosa njih 45,60% odnosi se na istek vremena rada po ugovoru. Na kraju 2020. godine taj je postotak iznosio 36,70%. Drugi najčešći razlog prekida radnog odnosa je tehnološki ili ekonomsko - organizacijski višak, na koji se odnosi 32,20% svih prekida radnoga odnosa u promatranom razdoblju (u 2020. godini taj je udio iznosio 47,70%), a na trećem mjestu su sporazumni prekidi radnog odnosa s udjelom od 11,70%.

Brisanje iz evidencije

Iz evidencije je brisano, a prema različitim temeljima 12.008 nezaposlenih osoba, tj. 232 ili za 1,90% više u odnosu na prethodnu godinu. Od toga broja 73,10% se odnosi na kategoriju onih osoba koje su brisane zbog zaposlenja. U 2020. godini taj udio je iznosio 75,80%. Od ukupnoga broja osoba koje su izgubile status nezaposlene osobe njih 6.099 su žene ili 50,80%.

Struktura brisanih osoba iz evidencije prema stupnju stručnoga obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	1.121	637	105	9	349	387	6	19	65	51	130	0
ČITLUK	1.132	586	47	4	388	356	3	19	55	56	204	0
JABLANICA	796	328	86	10	282	259	0	7	42	80	30	0
KONJIC	1.493	667	269	2	496	433	5	19	159	64	46	0
MOSTAR	6.203	3.198	520	33	1.492	2.234	14	102	572	483	748	5
NEUM	220	112	15	1	84	73	1	2	13	4	27	0
PROZOR - RAMA	406	198	81	7	124	96	2	6	31	17	42	0
RAVNO	6	3	0	0	2	2	0	0	0	1	1	0
STOLAC	631	370	68	2	193	183	3	9	55	40	77	1
UKUPNO	12.008	6.099	1.191	68	3.410	4.023	34	183	992	796	1.305	6

Zaposlenost, zapošljavanje i posredovanje u zapošljavanju

Zaposlenost

Prema procjeni ukupnoga broja nazočnoga stanovništva prema starosti i općinama od strane Federalnoga zavoda za statistiku, 30. 6. 2021. godine na području HNŽ-a bilo je 214.523 stanovnika. Do 14 godina bilo je 28.627, od 15 do 64 godine 145.485 te preko 65 godina 40.411 stanovnika.

Prikaz procjene broja stanovništva prema dobi u 2020. i 2021. godini - Podaci Federalnoga Zavoda za statistiku

Opis	Datum procjene	Ukupno	Po godinama starosti		
			0-14	15-64	65 +
Federacija Bosne i Hercegovine	30. 6. 2020.	2.184.680	314.266	1.513.947	356.917
	30.06.2021.	2.168.602	307.727	1.499.495	361.380
Hercegovačko-neretvanska županija (kanton)	30. 6. 2020.	216.248	29.348	146.950	39.950
	30.06.2021.	214.523	28.627	145.485	40.411

Prikaz procjene broja stanovništva prema dobi u 2021. godini po općinama u HNŽ - Podaci Federalnoga Zavoda za statistiku

OPIS	UKUPNO		PO GODINAMA STAROSTI		
			0-14	15-64	65 +
FEDERACIJA BIH	Ukupno	2.168.602	307.727	1.499.495	361.380
HERCEGOVAČKO- NERETVANSKA ŽUPANIJA	Ukupno	214.523	28.627	145.485	40.411
ČAPLJINA		24.547	3.109	16.646	4.792
ČITLUK		17.843	2.606	12.270	2.967
JABLANICA		9.517	1.229	6.567	1.721
KONJIC		23.445	2.971	15.851	4.623
MOSTAR		104.409	15.025	69.874	19.510
NEUM		4.371	358	3.002	1.011

PROZOR -RAMA	13.271	1.597	9.509	2.165
RAVNO	3.210	182	2.083	945
STOLAC	13.910	1.550	9.683	2.677

Prema prikupljenim podacima, na području koje pokriva Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK, krajem 2021. godine djeluje 7.619 pravnih subjekata, a isti ukupno zapošljavaju 53.699 radnika. Krajem 2020. godine taj je broj iznosio 51.744 radnika, a isti su radili u 7.340 pravnih subjekata. Podaci su dobiveni od Porezne uprave Federacije BiH. Dakle, radi se o povećanju broja zaposlenih osoba od 3.80%.

Prikaz broja zaposlenih osoba u HNŽ na dan 31. 12. 2021. godine

OPĆINA	UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH OSOBA	Državno vlasništvo		Privatno vlasništvo		Zadružn o vlasništvo		Kombiniran o vlasništvo		Nema vlasništva (fondacije, vjerske zajednice, međunarodna predstavništva itd.)		Nepopunjeno	
		Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika
ČAPLJINA	3522	15	577	499	1785	1	8	1	5	93	788	100	359
ČITLUK	4753	11	418	669	3136	2	5	1	48	120	688	103	458
JABLANICA	1970	9	236	232	765	0	0	2	240	46	594	29	135
KONJIC	6149	18	783	512	2718	3	7	6	1671	92	690	63	280
MOSTAR	33363	91	7811	2864	12876	5	6	11	1238	592	8112	615	3320
NEUM	954	9	163	104	453	0	0	3	75	28	207	15	56
PROZOR - RAMA	1435	17	399	227	573	1	1	1	49	37	338	27	75
RAVNO	175	5	57	21	52	0	0	0	0	8	46	4	20
STOLAC	1378	11	408	213	587	4	8	0	0	44	249	3	126
UKUPNO	53699	186	10852	5341	22945	16	35	25	3326	1060	11712	959	4829

Napomena: Za detalje pojedinih vrsta oblika organiziranja pogledati tabele u prilogu izvješća

U sljedećoj tabeli predstavljene su stope zaposlenosti i nezaposlenosti na području FBiH, Hercegovačko-neretvanske županije i njezinih općina. Procjene stope zaposlenosti i nezaposlenosti treba uzeti sa zadržkom iz više razloga: broj radno sposobnoga stanovništva je procjena, a u njoj su sadržane i kategorije učenika, studenti, korisnici povlaštenih mirovina i sl.,

a u broju nezaposlenih osoba je sadržan značajan udio onih osoba koje ne traže aktivno posao, koriste status nezaposlene osobe za ostvarivanje nekih drugih prava i sl.

OPIS	Radno aktivno stanovništvo	Zaposlene osobe	Nezaposlene osobe	Stopa zaposlenosti % (2 : 1) x 100	Stopa nezaposlenosti % 3 : (2+3) x 100
	1	2	3	4	5
Federacija BIH	1.499.495	533.260	299.717	35,56	35,98
UKUPNO HNŽ	145.485	53.699	29.811	36,91	35,70
ČAPLJINA	16.646	3.522	3.046	21,16	46,38
ČITLUK	12.270	4.753	2.991	38,74	38,62
JABLANICA	6.567	1.970	1.949	30,00	49,73
KONJIC	15.851	6.149	3.599	38,79	36,92
MOSTAR	69.874	33.363	14.190	47,75	29,84
NEUM	3.002	954	362	31,78	27,51
RAMA- PROZOR	9.509	1.435	1.832	15,09	56,08
RAVNO	2.083	175	40	8,40	18,60
STOLAC	9.683	1.378	1.802	14,23	56,67

Udio zaposlenih s područja naše Županije u ukupnoj zaposlenosti Federacije je 10,10% (to je više za 0,20% u odnosu na prethodnu godinu) dok je udio nezaposlenih 9,94 % i za 0,14% je viši u odnosu na 2020. godinu. Udio radno aktivnoga stanovništva iznosi 9,70%.

„Praksa je pokazala da zakonska regulativa iz oblasti radno-pravnih odnosa nije predviđela kako postupiti i koja su prava radnika u slučajevima prirodne i drugih nepogoda. Pojava COVID-19 pandemije je otvorila pitanje koje nema uporište u Zakonu u radu, kolektivnim ugovorima kao ni drugim propisima iz radnog prava vezano za način obavljanja djelatnosti Poslovnog subjekta – mogu li se radnici u takvoj situaciji uputiti na korištenje godišnjeg odmora i opravdava li godišnji odmor tako svoju svrhu, plaćeno ili neplaćeno odsustvo i slično. Upravo zbog navedenih dvojbi Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ je dobilo niz upit od strane radnika u cilju zaštite njihovih prava. Navedena problematika je aktualna od početka

pojave COVID-19 te ista postoji i danas. Zbog svega navedenoga Zakon o radu bi trebao biti upotpunjen.

I dalje je prisutan problem radnica-porodilja u svezi prava na rad s nepunim radnim vremenom poslije porodijskoga odsustva gdje nema važećeg propisa kojim je utvrđeno čija je obveza platiti naknadu plaće radnici-porodilji za razdoblje za koje ima pravo raditi polovicu radnoga vremena. Naime, u članku 68. Zakona o radu je navedeno da za vrijeme rada s polovicom radnoga vremena porodilja ima pravo na naknadu plaće sukladno posebnom Zakonu, a niti je navedeno kojem, niti do sada postoji zakonska regulativa kao odgovor na to pitanje. Prisutna je i pojava da radnice-porodilje daju otkaz u želji da vode brigu o djeci s obzirom na to da nemaju mogućnost ostvariti svoja prava.

Tijekom 2021. godine, a sukladno Zaključku Vlade HNŽ/K usvojena je Informacija o epidemiološkoj situaciji COVID-19 na području Županije te su navedenim Zaključkom ovlašteni inspektori rada da pored svojih propisanih aktivnosti obavljaju i nadziranje provedbe epidemioloških mjera s namjerom zaštite pučanstva od zaraze.

U izvještajnoj godini županijska inspekcija rada za oblast radnih odnosa izvršila je ukupno 687 inspekcijski nadzora, tijekom kojih su zatečene 152 osoba angažiranih suprotno Zakonu o radu. Preventivnim djelovanjem inspekcije 198 osoba su zasnovala radni odnos. Prilikom obavljanja nadzora inspektori su uglavnom konstatali nepravilnosti kao i do sada:

- kod poslodavaca se zatiču radnici s kojima nije zaključen ugovor o radu i za iste nisu izvršene prijave na obvezno osiguranje sukladno Zakonu o radu;
- s radnicima se ne zaključuju govori o radu u pisanoj formi, odnosno zaključuju se ugovori o radu koji ne sadrže sve podatke propisane Zakonom;
- poslodavci za obavljanje poslova iz registrirane, odnosno temeljne djelatnosti angažiraju radnike temeljem ugovora o privremenim i povremenim poslovima, ugovora o djelu ili nekoga drugoga ugovora iz Zakona o obveznim odnosima, a za koje se sukladno Zakonu o radu, kolektivnom ugovoru i općem aktu (Pravilniku o radu) ne zasniva radni odnos;
- uvodi se rad duži od punoga radnoga vremena (prekovremeni rad) suprotno Zakonu o radu, a radnicima se ne omogućuje čak ni korištenje minimalnoga broja dana godišnjega odmora i pravo na plaćene dane za vrijeme blagdana i državnih praznika;
- radnicima se ne isplaćuje plaća u Zakonom propisanom roku sa svim pripadajućim doprinosima, niti im se uručuje im obračun plaće, koju je poslodavac bio dužan isplatiti, niti mi se uručuje pisani obračun plaće;
- radnicima se ne dostavljaju fotokopije prijave na obvezno osiguranje uz pisani dokaz, ali i svake promjena osiguranja koje se tiču radnika;
- porodiljama zbog trudnoće i korištenja porodijskoga odsustva prestaje radni odnos,
- poslodavci ne vode evidenciju o radnicima koji su kod njih zaposleni ili vode evidencije suprotno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu;
- radnici se raspoređuju na radna mjesta suprotno Zakonu o radu;
- prilikom donošenja Pravilnika o radu, poslodavci se ne konzultiraju sa sindikatom, odnosno vijećem zaposlenika;
- prilikom oglašavanja i prijema u radni odnos u javnom sektoru, poslodavci često ne postupaju sukladno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u HNŽ.”¹

Nakon inspekcijskog nadzora poslodavci najčešće otklanjaju nepravilnosti koje se posebice odnose na „rad na crno”. Međutim, radnici u privatnom sektoru najčešće i ne traže inspekcijski

¹ Podaci Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ.

nadzor zbog straha od gubitka posla. Ako zatraže zaštitu svojih prava sudskim putem, očita je sporost sudskih organa u radu po tužbama radnika, a to negativno utječe na ostvarivanja prava iz radnog odnosa. Sudovi često izriču samo uvjetne kazne pa isto ide u prilog poslodavcu. U 2021. godini nije održana tematska sjednica Vlade HNŽ/K o problematici zapošljavanja.

Posredovanje u zapošljavanju

Zapošljavanje

Tijekom 2021. godine Služba je ukupno prikupila i objavila 1.134 oglasa i natječaja o slobodnim radnim mjestima za 6.120 radnika. Od toga su se 573 poslodavaca javila Službi sa zahtjevom za objavu natječaja, a iskazali su potrebu za 2.823 radnika. Tijekom izvještajne godine izradili smo 734 prijave potreba za radnicima. Promatrano prema stupnju stručnoga obrazovanja struktura traženih radnika od Službe izgleda ovako:

PO SJEDIŠTU POSLODAVCA	Broj traženih radnika	Od toga na:		PREMA STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
		neodređeno	određeno	1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	72	23	49	1	0	58	5	0	0	0	8	0	0
ČITLUK	95	58	37	28	0	44	14	0	1	1	1	6	0
JABLANICA	17	10	7	0	0	3	6	0	0	0	8	0	0
KONJIC	113	24	89	21	0	27	30	0	0	28	2	5	0
MOSTAR	1.140	467	673	152	40	292	360	7	34	81	102	66	6
NEUM	48	5	43	2	0	27	5	0	0	0	1	13	0
PROZOR -RAMA	56	56	0	10	0	42	0	0	0	1	2	1	0
RAVNO	8	6	2	0	1	4	1	0	0	0	1	1	0
STOLAC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	1.549	649	900	214	41	497	421	7	35	111	125	92	6

Evidentno je da poslodavci preferiraju zapošljavanje na određeno radno vrijeme.

U izvještajnom razdoblju je iz evidencije radi zaposlenja brisano 8.776 osoba, a od toga je 4.628 žena. U odnosu na isto razdoblje prošle godine (8.924 zaposlenih osoba) te je to manje za 148 osoba, tj. 1,60%; a 261 osoba je na tržište rada došla kroz samozapošljavanje.

Struktura zaposlenih po stupnju stručnoga obrazovanja

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOGA OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	718	432	42	2	230	251	3	14	48	38	90	0
ČITLUK	858	466	21	1	290	256	1	16	48	48	177	0
JABLANICA	628	264	48	4	226	208	0	7	38	69	28	0
KONJIC	1.205	556	193	1	407	342	3	17	141	58	43	0
MOSTAR	4.432	2.390	234	12	983	1.597	5	84	465	404	645	3
NEUM	174	90	6	0	65	62	1	2	12	3	23	0
PROZOR-RAMA	272	136	33	1	93	70	1	5	23	13	33	0
RAVNO	4	3	0	0	1	2	0	0	0	0	1	0
STOLAC	485	291	26	2	140	154	2	7	52	33	68	1
UKUPNO	8.776	4.628	603	23	2.435	2.942	16	152	827	666	1.108	4

Tijekom izvještajne godine, u evidenciju nezaposlenih osoba, a zbog prekida radnoga odnosa, prijavilo se 7.394 osoba što je u odnosu na prošlu godinu manje za 33,20%. Od toga broja njih 3.942 su žene ili 53,30%.

Pregled prestanaka radnoga odnosa prema općinama

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga Žena	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	732	451	63	9	236	234	3	16	36	37	98	0
ČITLUK	733	398	22	2	230	211	2	17	42	50	157	0
JABLANICA	505	201	53	2	179	179	1	3	24	55	9	0
KONJIC	902	409	153	0	285	293	4	10	74	48	34	1
MOSTAR	3.699	2.045	280	22	819	1.286	4	73	331	389	494	1
NEUM	192	98	11	0	74	65	1	2	9	4	26	0
PROZOR - RAMA	249	120	35	1	91	62	3	4	18	12	23	0
RAVNO	5	3	0	0	2	1	0	0	0	1	1	0
STOLAC	377	217	18	2	127	113	2	6	29	27	53	0
UKUPNO	7.394	3.942	635	38	2.043	2.444	20	131	563	623	895	2

Održavali su se redovni kontakti s podružnicama u cilju međumjesnoga posredovanja za zahtjeve poslodavca, a koji svoje potrebe za radnom snagom ne mogu zadovoljiti na području podružnice, tj. na kojoj obavljaju svoju djelatnost. Do kraja 2021. godine su putem Sektora za posredovanje zaprimljene 44 prijave potrebe za radnicima, a zanimanja koja su najviše tražena su: ugostiteljski i građevinski radnici, trgovci, medicinski tehničari, vozači, električari, kuhari, konobari, sobarice i slično. Početak 2021. godine je bio obilježen prijavama potrebe za radnicima iz oblasti turizma od strane poslodavaca iz Republike Hrvatske. Posjetila su nas dva poslodavaca iz Hrvatske hotelsko-turističke oblasti u potrazi za radnom snagom te smo tako djelomično uspjeli zadovoljiti zahtjeve poslodavaca, ali i pružiti nezaposlenim osobama mogućnost izravnoga upoznavanja s potencijalnim poslodavcem i obavljanja izravnih intervjua. Poslodavci koji su nas posjetili u izvještajnom periodu u potrazi za sezonskim radnicima su: Sunčani Hvar (početak siječnja) te Rosaria Marazzi Hotels- Lopud (sredina lipnja). Takav način posredovanja naišao je na dovoljan odaziv nezaposlenih osoba te na pozitivne povratne informacije poslodavaca.

U okviru međudržavnoga posredovanja Služba održava redovne kontakte i razmjenjuje informacije s Agencijom za rad i zapošljavanje BiH u vezi sa zapošljavanjem u inozemstvu. Posredovanje za zapošljavanje u Republici Sloveniji se odvija na temelju Operativnoga protokola za zapošljavanje u Republici Sloveniji. U skladu s dogovorom o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u SR Njemačkoj te kontinuirano otvorenoga javnog poziva za zapošljavanje radnika za zdravstvenu njegu u SR Njemačkoj, Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije izvršava definirane obaveze i redovno izvještava Agenciju za rad i zapošljavanje BiH o poduzetim aktivnostima.

Aktivna politika zapošljavanja

U izvještajnom razdoblju radilo se, kako na realizaciji programa iz ranijih razdoblja, tako i na pripremi i realizaciji aktivnih mjera iz tekuće godine. Zbog nedostatka vlastitih sredstava u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK izostalo je pokretanje programa zapošljavanja koji bi se financirali iz sredstava Službe.

U nastavku slijedi detaljniji izvještaj za programe čija se realizacija u potpunosti ili djelomično odvijala u izvještajnom razdoblju:

- Program sufinanciranja zapošljavanja djece poginulih i nestalih branitelja/boraca 2020. god.

U izvještajnom razdoblju je po tom programu pristiglo šest (6) prijava, zaključeno šest (6) Ugovora pa je šest (6) osoba iz ciljne skupine pronašlo zaposlenje odnosno ukupno su utrošene 52.800,00 KM.

Za realizaciju Programa ukupno je osigurano 175.349,68 KM od čega je 100.000,00 KM izdvojio Federalni zavod za zapošljavanje, a 75.349,68 KM je iz sredstava osiguranih od strane Vlade Hercegovačko-neretvanske županije (kantona).

- Program sufinanciranja zapošljavanja odgovarajućega stručnoga kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom obrazovanju u redovnoj nastavi u FBiH (u školskoj godini 2020./2021.)

U izvještajnom razdoblju radilo se na: praćenju realizacije zaključenih ugovora, isplati sredstava te kvartalnom izvještavanju Federalnoga zavoda za zapošljavanje, a isto je definirano Programom odnosno Sporazumom o razumijevanju. Od ukupnog ugovorenoga iznosa od

75.600,00 KM do kraja godine školama je refundiran iznos od 70.826,0 KM. U okviru toga Programa zaposleno je 14 osoba VSS u 11 škola. Navedena brojka se odnosi na deset osnovnih i jednu srednju škola. U osnovnim školama je zaposleno 11, a u srednjoj tri (3) asistenta u nastavi.

- Projekt sufinanciranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom i srednjem obrazovanju u redovnoj nastavi u Federaciji BiH (u školskoj godini 2021./2022.)

Tim je projektom, kojim su planirana sredstva za Hercegovačko-neretvansku županiju u iznosu od 97.883,00 KM, obuhvaćeno ukupno 11 škola odnosno sedam (7) osnovnih i četiri (4) srednje škole. Angažirano je 16 nezaposlenih osoba, tj. na poslovima asistenta u nastavi te je ugovoreno 86.400,00 KM. U izvještajnom razdoblju dvije (2) osobe su prekinule radni odnos te su angažirane dvije (2) zamjenske osobe iz ciljne grupe.

- Program sufinanciranja zapošljavanja 2021. god.

Programom su planirana sredstva za Hercegovačko-neretvansku županiju u iznosu od 2.274.229,56 KM odnosno 50,00% manje u odnosu na prethodnu godinu. U izvještajnom razdoblju objavljen je po jedan Javni poziv te u nastavku slijede podaci o realizaciji pojedinih mjera.

- *Tvoja prilika 2021.* - Mjera je imala dvije podmjere ovisno o ciljnoj skupini. Ciljna skupina prve podmjere su mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina. Cilj mjere je što većem broju mladih osoba omogućiti osposobljavanje za rad u struci i stjecanje prvoga radnoga iskustva u zvanju za koje su se školovala i time poboljšati njihovu konkurentnost i integraciju na tržištu rada. U odnosu na stupanj stručnoga obrazovanja nezaposlene osobe, dostupne su bile dvije opcije: sufinanciranje zapošljavanja za osobe sa srednjom stručnom spremom (III i IV stupanj), uz zasnivanje radnoga odnosa u trajanju od šest (6) mjeseci i za osobe za višom (VI stupanj) i visokom stručnom spremom (VII), uz zasnivanje radnoga odnosa u trajanju od 12 mjeseci. Zaključeno je 15 ugovora pri čemu su zaposlene 94 osobe i utrošeno 545.904,00 KM. Druga podmjera (Sufinanciranje zapošljavanja osoba s radnim iskustvom – stažom u dobi do 35 godina) je za ciljnu skupinu imala nezaposlene osobe s radnim iskustvom (stažom) do do 35 godina, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana objave Javnoga poziva. Za osobe više i visoke stručne spremlje sufinanciralo se zapošljavanje u trajanju od 12 mjeseci dok je za ostale razdoblje sufinanciranja bilo šest mjeseci. Odobrene su tri prijave, zaključena tri ugovora pri čemu je zaposleno šest osoba te je utrošeno 35.676,00 KM.
- *Prilika za sve 2021.* - mogućnost produženoga sufinanciranja zapošljavanja - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na: radno iskustvo, spol, dob i stupanj obrazovanja, na duže razdoblje, u trajanju od 6 ili 12 mjeseci, uz podršku poslodavcu refundiranjem ½ subvencije nakon 6 do 12 mjeseca razdoblja sufinanciranja i to isključivo kod poslodavaca u privatnom sektoru. Cilj je nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost i to uz mogućnost pružanja podrške poslodavcu u obliku produženoga sufinanciranja zapošljavanja. U izvještajnom je razdoblju, a u okviru navedene mjere, zaključeno je 29 ugovora pri čemu su zaposlene 54 osobe te je utrošeno 192.654,00 KM. Raskinuta su tri (3) ugovora, a šest (6) sufinanciranih osoba je prekinulo radni odnos te poslodavci nisu angažirali zamjenske osobe.

- *Tražim poslodavca 2021.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanja osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana otvaranja javnoga poziva za tu mjeru, bez obzira na radno iskustvo, dob i stručnu spremu, uz zasnivanje radnog odnosa na period od šest (6) mjeseci ili 12 mjeseci. Nezaposlena osoba iz ciljne grupe se prijavljuje na javni poziv unoseći tražene podatke o sebi u Obrazac - Tražim poslodavca (Obrazac TP) i nakon što nezaposlena osoba pronađe poslodavca koji je spreman zaposliti je uz tu mjeru. Međutim, i poslodavac se prijavljuje za sudjelovanje u Programu uz unos šifre iz Obrasca - Tražim poslodavca (Obrazac TP) osobe koju namjerava zaposliti. Cilj te mjere, koja je fokusirana na nezaposlene osobe, je nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajna nezaposlenost, ali i pojačati njihovu motivaciju i aktivnost u traženju posla. U okviru ove mjere u toku izvještajnog perioda zaključeno je 90 ugovora o sufinanciranju kroz koje su zaposlene 92 osobe te je utrošeno 508.140,00 KM
- *Zapošljavanje žena 2021.* - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih žena, bez obzira na: stupanj obrazovanja, radno iskustvo i dob, na razdoblje od šest (6) mjeseci i zapošljavanje nezaposlenih žena više (VI stupanj) i visoke stručne spreme (VII stupanj), tj. bez obzira na radno iskustvo i dob, na razdoblje od 12 mjeseci. Cilj mjere je nezaposlenim ženama olakšati integraciju na tržištu rada, spriječiti dugotrajnu nezaposlenost i doprinijeti povećanju stope zaposlenosti žena. Na Javni poziv pristiglo je 98 prijava, a od toga je zaključeno 35 ugovora, zaposleno je 58 osoba i utrošeno 210.600,00,00 KM.
- *Periodično (sezonsko) zapošljavanje 2021.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na: radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja uz zasnivanje radnoga odnosa na razdoblje do šest mjeseci. Cilj mjere je nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost zatim poslodavcima osigurati radnu snagu u skladu s njihovim potrebama. U izvještajnom razdoblju je na Javni poziv pristiglo 47 prijava, od toga je zaključeno deset ugovora, zaposlene su 53 osobe i utrošeno 125.892,00 KM.
- *Doprinos 500 2020.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja na razdoblje od šest (6) mjeseci. Cilj mjere je nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost, uz poticanje poslodavaca za osiguravanje više plaće nezaposlenoj osobi (radniku), a koja podrazumijeva podršku poslodavcu isključivo u privatnom sektoru kroz refundiranje iznosa uplaćenih obaveznih doprinosa u visini od 500 KM. Pristiglo je 15 prijava, sklopljen je jedan ugovor pri tome je zaposlena jedna osoba, a utrošeno je 3.000,00 KM.
- *Zapošljavanje demobiliziranih branitelja 2021.* - Mjera podrazumijeva zapošljavanje osoba: demobiliziranih branitelja i demobiliziranih branitelja dobrovoljaca prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stupanj obrazovanja i to u trajanju od šest (6) ili 12 mjeseci. U izvještajnom razdoblju su pristiglo dvije prijave, sklopljena su dva ugovora, zaposlene su dvije osobe te je utrošeno 7.155,00 KM.
- *Javni radovi i pomoć potrebnima 2021.* - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja, uz zasnivanje radnoga odnosa na razdoblje od jednog (1) do 12 mjeseci. Cilj te mjere je osigurati zapošljavanje (radno) angažiranje nezaposlenih osoba s evidencije nezaposlenih s područja Federacije BiH. Nadalje, cilj mjere je ublažavanja socijalnih posljedica nezaposlenosti, motivacije za traženje posla te integracije na tržište rada kroz vremenski ograničeni radni angažman i društveno koristan rad (npr. zaštita i očuvanje okoliša, sanacija divljih deponija, uređenje cesta, otklanjanje posljedica elementarnih

nepogoda, socijalna zaštita, pomoć starima i nemoćnim osobama, zaštita kulturnih spomenika, obrazovni programi i sl.). U izvještajnom razdoblju nije bilo podnesenih prijava poslodavaca. Razlog tomu treba tražiti u specifičnosti posla i pandemiji uzrokovane koronavirusom (COVID-19).

- *Nova prilika 2021.* - Mjera podrazumijeva sufinanciranje zapošljavanja nezaposlenih osoba, u dobi od 40 i više godina, osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH najmanje 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, osoba niže kvalifikacije ili bez kvalifikacije prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, bez obzira na spol, dob i trajanje nezaposlenosti, uz zasnivanje radnoga odnosa na razdoblje do šest (6) mjeseci. Cilj mjere je nezaposlenim osobama, koje su u izuzetno lošoj situaciji, na tržištu rada olakšati integraciju i prekinuti dugotrajnu nezaposlenost, ali i poslodavcima osigurati radnu snagu u skladu s njihovim potrebama. Ukupno je zaključeno sedam ugovora o sufinanciranju zapošljavanja, zaposleno je 29 osoba, a utrošeno je 118.656,00 KM.
- *Služba u suradnji s poslodavcima 2021.* - Mjera je namijenjena sufinanciranju zapošljavanja i obuka za povećanje kompetencija potom stjecanje dodatnih znanja i vještina nezaposlenih osoba, a kroz partnerstvo Službe s poslodavcem i drugim organizacijama i institucijama. U izvještajnom razdoblju zaključeno je 96 ugovora o sufinanciranju zapošljavanja, a zaposlene su 193 osobe, tj. utrošeno je 1.071.900,00 KM. Također, potpisan je jedan ugovor o sufinanciranju provođenja obuke za 20 nezaposlenih osoba, pri čemu je utrošeno 16.000,00 KM. Tijekom realizacije potpisanih ugovora 17 osoba je prekinulo radni odnos prije isteka roka sufinanciranja pri čemu je zaposleno 14 zamjenskih osoba.
- Program sufinanciranja samozapošljavanja Start up 2021.

Ciljna skupina Programa su osobe prijavljene na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana podnošenja prijave na Javni poziv, bez obzira na stupanj obrazovanja i starosnu dob, a koje će po prijavi na Javni poziv registrirati i održati djelatnost u trajanju od najmanje 12 mjeseci. Program je proveden kroz sljedeće mjere:

- *Poduzetništvo za mlade 2021.* - Sufinanciranje samozapošljavanja mladih, u dobi do 30 godina, bez obzira na spol, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će korisnicima sredstava s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja u svim djelatnostima u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva u iznosu od 500 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno, a na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti (društva). U okviru navedene mjere zaključena su 33 ugovora u izvještajnom razdoblju, zaposleno je 39 osoba, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 238.002,00 KM.
- *Poduzetništvo za žene 2021.* - Sufinanciranje samozapošljavanja žena, bez obzira na dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će korisnicama sredstava s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja u svim djelatnostima, u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva u iznosu od 450 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti (društva). U

okviru mjere zaključena su 23 ugovora za samozapošljavanje i zapošljavanje 27 osoba iz ciljne grupe, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 151.716,00 KM.

- *Poduzetništvo za sve 2021.* - Sufinanciranje samozapošljavanja osoba, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će korisnicima sredstava s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja u svim djelatnostima, u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva u iznosu od 420 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti (društva). U okviru mjere zaključena su 43 ugovora za zapošljavanje i samozapošljavanje 48 osoba iz ciljne skupine, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 257.496,00 KM.
- *Poduzetništvo za demobilizirane branitelje 2021.* - Sufinanciranje samozapošljavanja osoba i to demobiliziranih branitelja i demobiliziranih branitelja dobrovoljaca, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv radi pokretanja i registracije obrta (privrednoga) društva. Zavod će nezaposlenim osobama, tj. korisnicima sredstava, s kojima se zaključi ugovor o sufinanciranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva 450 KM mjesečno za demobilizirane branitelje, odnosno 500 KM mjesečno za demobilizirane branitelje dobrovoljce koji su kao maloljetni dobrovoljno stupili u oružane snage u razdoblju od 18. 9. 1991. do 22. 4. 1996. godine (članak 2. stavak 2. Zakona o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti (društva). Ukoliko korisnik u okviru pokrenute djelatnosti (društva) osim sebe zaposli i neku drugu osobu, prijavljenu na evidenciju nezaposlenih prije dana objave javnog poziva, utoliko će mjesečno mu se isplaćivati (refundirati) sredstva u iznosu od po 390 KM po svakoj zaposlenoj osobi, bez obzira na dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja u trajanju od šest (6) mjeseci. U okviru te mjere pristiglo je deset prijavi, zaključena su četiri ugovora, četiri osobe su pokrenule vlastiti posao, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 25.620,00 KM.
- *Druga prilika 2021.* - Mjesečni iznos sufinanciranja samozapošljavanja po jednoj osobi ne može biti veći od 450 KM, a razdoblje sufinanciranja može trajati najviše 12 mjeseci. Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti (društva). U okviru te mjere zaključeno je 15 ugovora, zaposlene su 22 osobe, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 10.840,00 KM.
- Projekt sufinanciranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece šehida/poginulih branitelja 2021.

Za taj projekt osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 200.000,00 KM odnosno 100.000,00 KM od Federalnog zavoda za zapošljavanje i 100.000,00 KM iz sredstava Vlade HNŽ-HNK. Na javni poziv su prispjele 24 prijave, a 17 je prijava ispunjavalo uvjete Javnog poziva. Zaključeno je 16 ugovora o sufinanciranju dok je jedan poslodavac odustao od zaključivanja ugovora o sufinanciranju. Kroz taj program zaposlena je ukupno 21 osoba iz ciljne skupine te je utrošeno 184.800,00 KM.

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK je kroz realizirane programe Aktivne politike zapošljavanja u 2021. godini utrošila 4.014.151,00 KM, a efekt zapošljavanja je 779 novozaposlenih osoba s evidencije nezaposlenih kod Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK dok je 20 osoba prošlo obuku.

Centar za informiranje, savjetovanje i obuku (CISO)

CISO centar je u 2021. godini provodio svoje svakodnevne aktivnosti:

- dnevno ažuriranje oglasa iz dnevnih novina, časopisa i mrežnih portala;
- prosljeđivanje aktualnih natječaja i drugih korisnih informacija u podružnica Službe HNŽ-HNK elektronskim putem;
- dnevno ažuriranje oglasnih ploča Službe za zapošljavanje oglasima iz različitih izvora, uključujući potražnju poslova od strane nezaposlenih osoba, oglase o slobodnim radnim mjestima koje su dostavljali poslodavci te oglase iz drugih ranije navedenih izvora;
- pomoć pri povezivanju nezaposlene osobe s potencijalnim poslodavcem;
- savjetovanje i testiranje učenika završnih razreda;
- samoinformiranje u prostorijama CISO-a;
- obavijesti o aktualnim programima o zapošljavanju i samozapošljavanju nezaposlenih osoba;
- izdavanje mišljenja za profesionalno usmjeravanje djeci s teškoćama u razvoju radi upisa u srednju školu;
- pružanje svih drugih relevantnih informacija i usluga korisnicima.

Provodile su se aktivnosti vezane za profesionalno usmjeravanje učenika srednjih škola s područja Županije. Ukupno 79 učenika je iskazalo potrebu za profesionalnim usmjeravanjem, a profesionalnom testiranju i savjetovanju je pristupilo 70 maturanata Gimnazije Mostar, a devet (9) je maturanata iz Gimnazije fra Grge Martića pristupilo grupnom testiranju ličnosti, intelektualnih sposobnosti, profesionalnih interesa i radnih vrijednosti, nakon čega su pozivani na individualno savjetovanje o nastavku obrazovanja.

Sati profesionalnoga informiranja, koji su se trebali održati u nekoliko osnovnih i srednjih škola na području Mostara i Čitluka, otkazani su zbog pandemije uzrokovane koronavirusom (COVID- 19) kao i radionice *Kluba za traženje posla*.

I ove godine poslani su materijali o profesionalnom usmjeravanju i uslugama Službe u 73 škole s područja Hercegovačko-neretvanskog kantona (Županije) i to 45 osnovnih i 28 srednjih škola.

Zaprimljena su 143 ugovora o stručnom osposobljavanju te 350 rješenja o osnivanju/prekidu obrta.

U izvještajnom razdoblju Služba je izdala sedam (7) mišljenja o nastavku obrazovanja djeci s teškoćama u razvoju pri upisu u srednju školu.

Zapošljavanje stranaca

Temeljem Zakona o zapošljavanju stranaca u 2021. godini izdano je 140 radnih dozvola za: državljane Hrvatske 41, Srbije 21, Italije 14, Turske 10 i za državljane ostalih zemalja 54 radne dozvole. Najviše stranih državljana je zaposleno u Mostaru i to 90, Čitluku 28, Čapljini 11, Konjicu 5, Neumu 5 te u Stocu 1. Služba redovno dostavlja Federalnom zavodu za

zapošljavanje mjesečna i tromjesečna izvješća o izdanim radnim dozvolama, a s namjerom daljnega izvještavanja nadležnih državnih institucija.

Priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju

Temeljem članka 12., Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Službene novine Federacije BiH”, br. 9/10.), u izvještajnom razdoblju je podneseno šest (6) zahtjeva za priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju te je izdano šest (6) Rješenja kojima se osobama s invaliditetom priznaje pravo na profesionalnu rehabilitaciju.

Sudjelovanje u projektima i aktivnostima organiziranim od strane partnerskih institucija i organizacija

Sredinom veljače u prostorijama Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK u Mostaru održan je sastanak predstavnika češke razvojne i humanitarne organizacije *People in need*. Tema sastanka bila je provedba projekta *Moj posao* koji implementira organizacija *People in need* s tri lokalna partnera: *Nešto više*, *ProReha* i *SUMERO*. Projekt ima za cilj povećanje ekonomskih prilika za osobe s intelektualnim teškoćama kroz integrirani paket aktivnosti pa isti uključuju pilotiranje i proširenje podržanih metodologija zapošljavanja, podršku aktivnostima stvaranja dohotka i podršku kompanijama koje zapošljavaju OSI, ali i zagovaračke napore za usvajanje promjena u relevantnim politikama. S obzirom na to da je Mostar jedan od osam gradova u kojima se projekt provodi, iz navedene organizacije su smatrali kako je od ključne je važnosti da se i Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK uključi u provedbu. Na sastanku su stručne suradnice iz Službe iznijele što je sve u nadležnosti Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, a čime bi mogli doprijeti realizaciji samoga projekta.

U travnju je održana online konferencija „*Međuopćinskom suradnjom do novih biznisa i novih radnih mjesta*”. Na konferenciji su predstavljeni rezultati rada međuopćinskog partnerstva za bolju i inkluzivniju praksu podrške biznisima zatim preporuke za multipliciranje učinaka podrške novim biznisima. Kroz projekt 111 osoba je prošlo obuku za pokretanje *START-UP-A*, a najboljih 36 biznis ideja dobilo je financijsku i mentorsku podršku za pokretanje vlastitoga posla. Međuopćinsko partnerstvo je jedno od pet partnerstava za zapošljavanje kreiranih u okviru projekta „EU4Business - za konkurentnu i inovativnu domaću ekonomiju”, kojeg financira Europska unija u BiH, a realiziraju GIZ, UNDP i MOR. Projekt „Međuopćinskom suradnjom do bolje i inkluzivnije prakse podrške biznisima” implementira Općina Jablanica, Općina Kakanj, Općina Konjic, Udruženje LiNK Mostar, Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK, Služba za zapošljavanje ZDK - Biro rada Kakanj, Univerzitet Džemal Bijedić, Radin d.o.o. Mostar i Jablanit d.o.o. Jablanica.

Putem Zoom aplikacije održana je i javna debata *Otvorite vrata za studentsku praksu-dajte šansu mladima*. Ista je održana u okviru projekta „Studentskom praksom brže do posla” koji po prvi put povezuje akademsku i poslovnu zajednicu pa i studentske organizacije i institucije. Tim putem otvoren je dijalog o mogućnostima za reformiranje visokoga obrazovanja s fokusom na uspostavljanje redovnih i obveznih praksi tijekom studija, koristeći pritom najbolje europske modele praksi. Opći cilj cijeloga projekta jest omogućiti mladima da kroz proces obrazovanja steknu praktična znanja i vještine, a koje su potrebne i tražene na tržištu rada zatim vode sigurnijem zaposlenju i u konačnici zadržavanju unutar granica Bosne i Hercegovine. Javnom

debatom potaknuto je umrežavanje svih važnih aktera za tu oblast pa bi isti suradnjom i zajedničkim naporima mogli doprinijeti ostvarenju navedenoga cilja.

U okviru Projekta „Unapređenje istraživanja tržišta rada”, a koji financira EU, održana je obuka na temu „Redizajn mjera aktivnih politika tržišta rada i suradnja s poslodavcima”. Primarni cilj obuke bio je predstaviti dva modela: *Model sveobuhvatnog redizajna aktivnih politika tržišta rada* (s posebnim naglaskom na evaluaciju aktivnih mjera putem anketiranja) i *Model suradnje s poslodavcima*. Drugi dio obuke bio je usmjeren na praktični dio spomenuta dva modela. U prvoj skupini su sudjelovali koordinatori istraživanja koji su testirali anketne upitnike što će koristiti prilikom anketiranja poslodavaca i sufinanciranih osoba. Drugu skupinu činili su djelatnici Službi, a u čijem je opisu posla posredovanje u zapošljavanju i suradnja s poslodavcima. Njihov zadatak bio je voditeljima obuke ponuditi informacije o načinima oglašavanja (format, kvantiteta i kvaliteta oglasa), ali i alatima korištenim prilikom posredovanja u zapošljavanju u istraživačke svrhe. Na kraju obuke je svim sudionicima predstavljen termin „samoevaluacije” te neke od najčešće korištenih tehnika za provođenje iste

Trodnevna Regionalna online konferencija *Your Job* programa održana je putem Zoom aplikacije u rujnu izvještajne godine. Domaćin prvi panel konferencije je bio Caritas Bosne i Hercegovine koji je održao predavanje na temu: *Što uskraćuje obećavajuću budućnost mladima u regiji?* Govornici su diskutirali o nedavnim rezultatima istraživanja nezaposlenosti mladih u regiji. Rezultati istraživanja su predstavljeni i diskutirani s naglaskom na socioekonomske i socioobrazovne aspekte. Drugi dan konferencije bavio se očekivanjima i izazovima s kojima se susreću mladi u regiji, a predstavljene su i uspješne priče iz prakse. Posljednji dan konferencije bio je posvećen postignućima *Your Job* projekta u protekle dvije godine.

Caritas Bosne i Hercegovine, Udruženje slijepih Kantona Sarajevo i Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom Federacije BiH organizirali su stručnu konferenciju: „Profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom u Federaciji BiH”. Konferencija je održana u hotelu Sunce u Neumu u listopadu 2021. godine, a na njoj su sudjelovali predstavnici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog parlamenta, Fonda, Federalnog zavoda za zapošljavanje, Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, te predstavnici različitih nevladinih organizacija i privrednih društava. Cilj konferencije bio je analizirati učinke Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom u Federaciji BiH te ponuditi prijedloge za izmjene zakonske regulative.

U studenom 2021. godine u zgradi Parlamenta BiH u Sarajevu održan je radni sastanak u vezi s izradom programa aktivne politike zapošljavanja za 2022. godinu. Na sastanku su sudjelovali stručni suradnici koji rade na realizaciji aktivnih mjera iz svih Službi za zapošljavanje u FBiH, a cilj sastanka je bio razmjena iskustava u radu radi unaprjeđenja programa sufinanciranja zapošljavanja.

Anketiranje „Ispitivanje tržišta rada” u 2020./2021. godini

Izvještaj o rezultatima istraživanja tržišta rada 2020./2021. kao svojevrsna analiza potreba i kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH je izrađen krajem veljače 2021. godine kada je još uvijek prisutna pandemija COVID-19. Pripreme za provođenje istraživanja tržišta rada izvršene su u prosincu 2020. godine, a anketiranje i prikupljanje rezultata izvršeno je u siječnju 2021. godine uz sinergijsko djelovanje Federalnoga zavoda i županijskih službi za zapošljavanje i podršku projekta „Unapređenje istraživanja tržišta rada” koji financira EU.

Sa zadatkom sprečavanja širenja virusa i ozbiljnih zdravstvenih posljedica za stanovništvo, Vlada Federacije BiH donijela je Odluku o proglašenju stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije BiH (V broj: 408/2020 od 18. 3. 2020. godine), a Federalni štab Civilne zaštite izdao je niz naredbi među kojima je između ostalog, ograničeno kretanje ljudi, a određenim djelatnostima naložena obustava rada za određene poslovne djelatnosti, ista je trajala do 30. 6. 2020. godine. Pojava virusa i proglašenje pandemije u Federaciji BiH su na samom početku osobito negativno utjecali na djelatnost ugostiteljstva i hotelijerstva, prerađivačke industrije i transporta, ali lančano nakon toga i na ostale djelatnosti. To razdoblje ostao je u znaku otpuštanja radnika, ali i snažne borbe u očuvanju radnih mjesta s korištenjem svih raspoloživih resursa i mjera.

Različitim intervencijama i mjerama kroz zakone i druge propise, od Federalne do općinske razine sustavno su ublažavane posljedice u gospodarstvu, ali su ukupni događaji i dugotrajnost svjetske krize ipak doveli do velikih posljedica i na tržištu rada.

U 2020. godini, nakon dužeg razdoblja, zaustavljen je trend rasta broja zaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine iz prethodnih godina. Prema podacima Federalnoga zavoda za statistiku, u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2020. godini prosječno je bilo zaposleno 520.162 radnika, a što je u odnosu na prosjek 2019. godine (531.483) manje za 11.321 radnika ili 2,10%. Smanjenje indeksa broja zaposlenih u 2020. god. u odnosu na 2019. godinu u najvećem omjeru zabilježeno je u sljedećim djelatnostima: Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (-10,70%), Umjetnost, zabava i rekreacija (-7,30%), Prerađivačka industrija i Vađenje ruda i kamena (-4,40%), Poslovanje nekretninama (-4,10%) te Trgovina (-3,40%). U djelatnosti Hotelijerstvo i ugostiteljstvo u travnju 2020. godine smanjenje broja nezaposlenih je iznosilo čak 25,00%. To znači da je svaki četvrti radnik u ugostiteljstvu tada ostao bez posla. Najveći indeks rasta broja zaposlenih u 2020. godini (u odnosu na 2019. godinu) zabilježen je u sljedećim djelatnostima: Informacije i komunikacije (4,60%), Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (3,30%), Zdravstvo i socijalna zaštita (2,10%) i Građevinarstvo 1,40%.

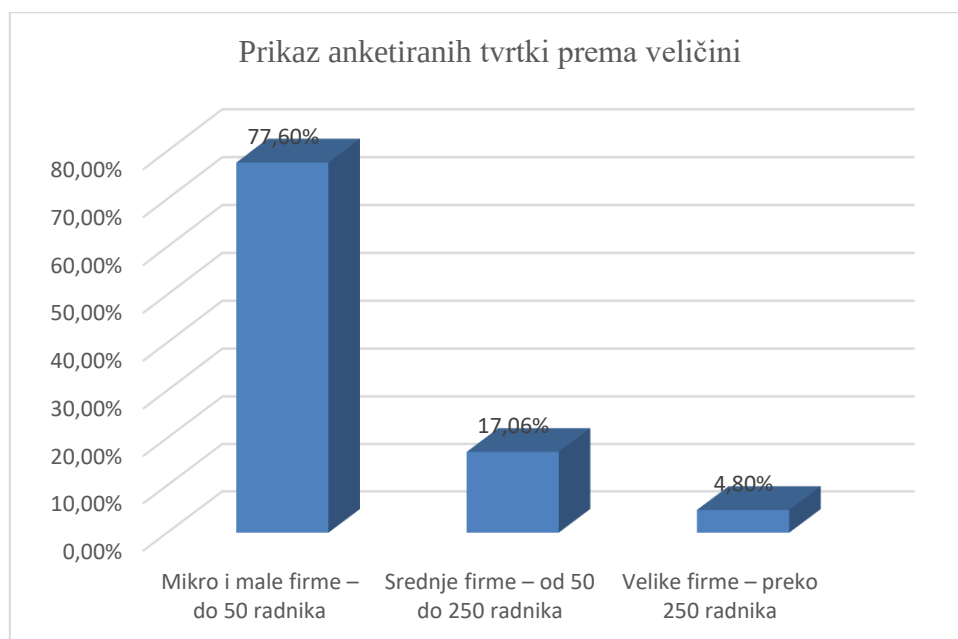
I pored svih problema uzrokovanih pandemijom COVID-19 i dalje je nazočna strukturalna neravnoteža između ponude i potražnje na tržištu rada. Na navedeno kao evidentan problem ukazuju i poslodavci u sklopu anketiranja provedenoga u okviru istraživanja kretanja na tržištu rada. Neusklađenost u pogledu zanimanja, vještina, kvalifikacija ili regionalnog rasporeda samo su neki od problema s kojima su se suočavali poslodavci prilikom pronalaska potrebnih radnika. Osim u nekoliko slučajeva deficitarnosti određenoga zanimanja uglavnom se ukazuje na deficitarnost znanja i vještina za konkretno radno mjesto.

Za ispitivanja tržišta rada 2020./2021. god. unapređenja je metodologija provođenja te aktivnosti pa je Federalni zavod za zapošljavanje na temelju master uzorka od oko 10.000 poslodavaca dobivenog iz Porezne uprave Federacije BiH metodom stratificiranoga slučajnoga uzorka izdvojio uzorak od 1.288 poslodavaca registriranih u Federaciji BiH koji imaju pet (5) i više zaposlenih, sortiranih u male, srednje i velike poslodavce po djelatnostima i koji redovno izmiruju uplatu obveznih poreza i doprinosa.

Uzorak za našu Županiju bio je 134 tvrtke. Voditelji općinskih podružnica su na vrijeme te u skladu s planom proveli anketiranje poslodavaca, potreba i mogućnosti planiranja aktivnosti u skladu s nalazima.

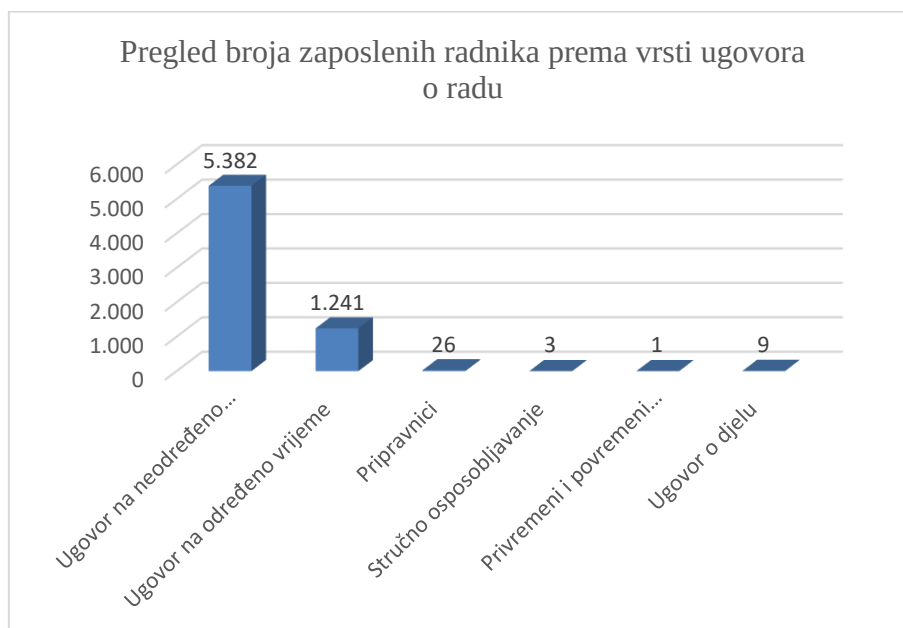
Na ispunjavanje upitnika pristalo je 125 poslodavca, a njih 67,00% je iskazalo potrebu za novim radnicima.

Najveći broj anketiranih subjekata čine društva s ograničenom odgovornošću (86,40%), a najzastupljenije su male tvrtke, koje zapošljavaju od 10 do 50 radnika, s udjelom od 77,60%.

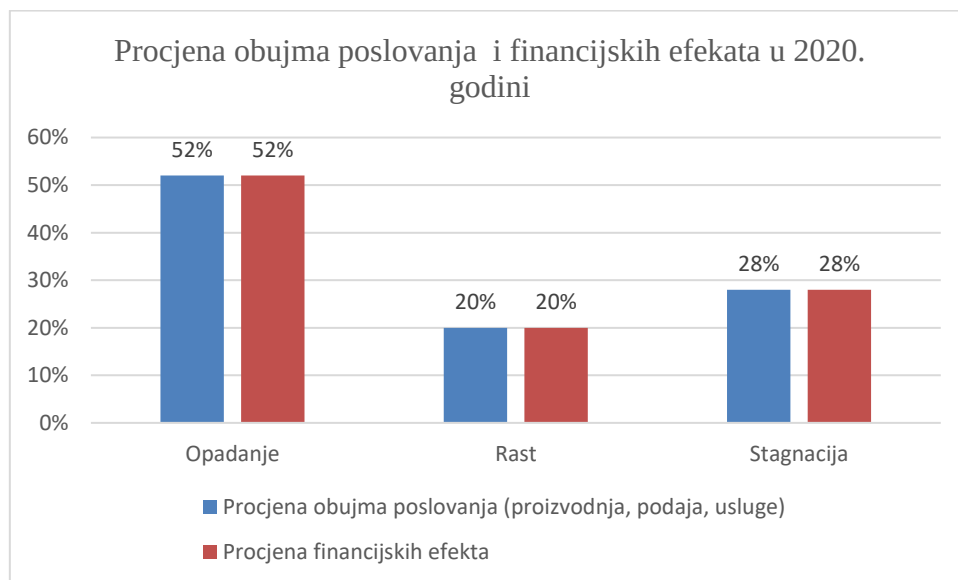
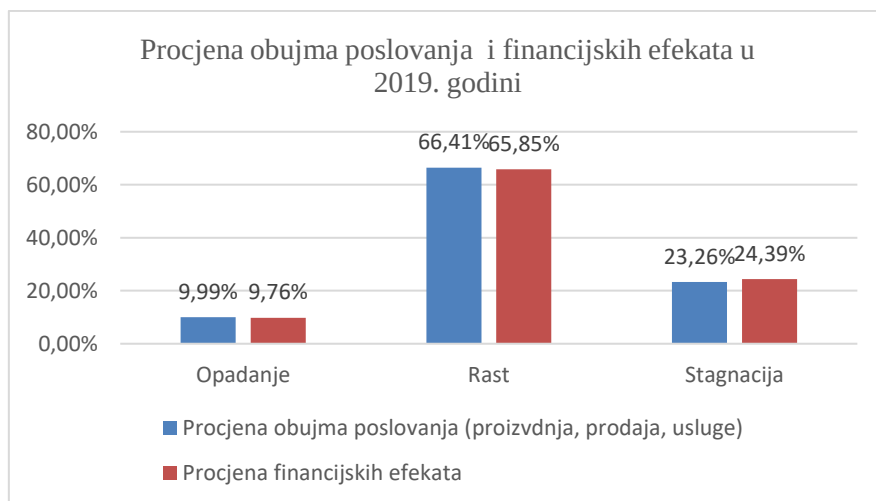
Analizirajući anketirane poslodavce prema trajanju njihovoga postojanja, najviše je anketirano tvrtki koje djeluju preko 20 godina, odnosno 53,60 %. Na razini Federacije taj udio iznosi 42,00%.

Anketirana poduzeća ukupno zapošljavaju 6.662 radnika, a u sljedećem grafikonu su isti prikazani prema vrsti ugovora o radu:

Podatak, da je u anketiranim poduzećima 80,78% radnika zaposleno po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme, u koliziji je s podacima o vrstama zapošljavanja osoba iz evidencije nezaposlenih osoba. Poslodavcima nije ponuđeno pitanje o preferencijama izbora ugovora o radu kod novih zapošljavanja pa se ne može i točno objasniti taj nesklada. Jedno od mogućih i vjerojatnih objašnjenja je to da se pri novom zapošljavanju sklapaju ugovori o radu na određeno vrijeme u svrhu probnoga rada pa se s radnicima koji zadovolje sklapaju novi ugovori na neodređeno vrijeme, a bez prekidanja radnoga odnosa.

Na sljedećim fotografijama prikazani su financijskih efekata i rasta proizvodnje i prodaje usluga anketiranih poslodavaca u 2019. i 2020. godini:

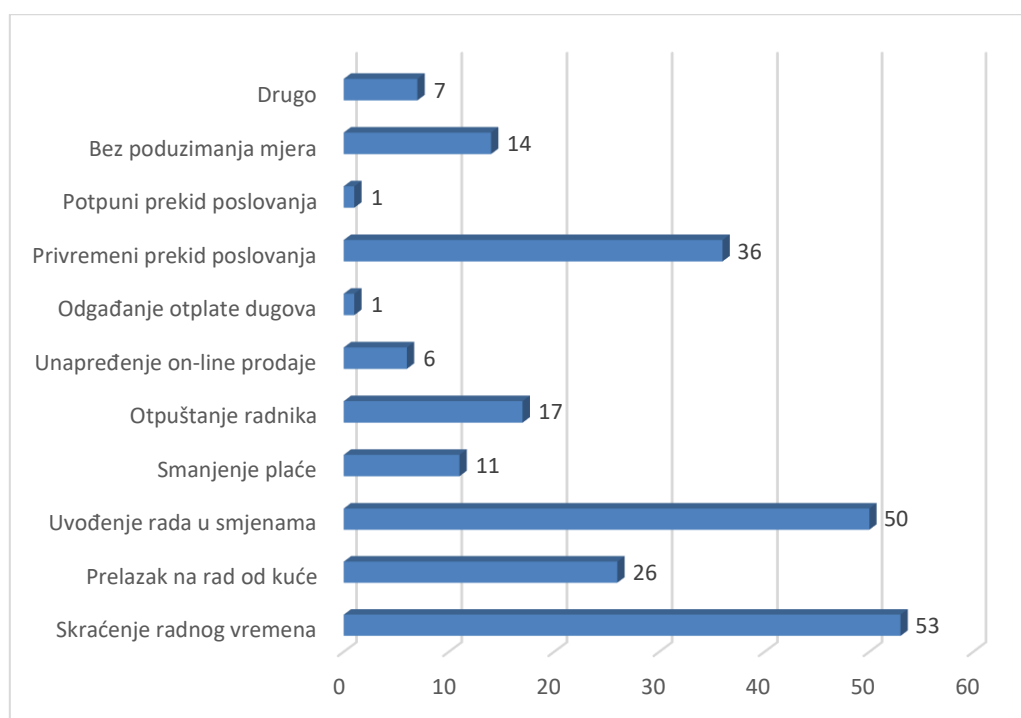
Vidljiv je značajan negativan utjecaj pandemije na poslovanje gospodarskih subjekata.

U 2019. godini je vladao pozitivan trend gledajući fluktuaciju broja radnika. U uzorku je ukupno novozaposlenih (u razdoblju od godine dana prije anketiranja) 1.043, otpuštenih 544, umirovljenih 65 i ostalih 54. Od 134 anketirana poslodavca, njih 125 je odgovorilo na pitanje

o povećanju plaća u 2019. i 2020. godini. Njih 46,40% izjavilo je da su povećavali plaće u 2019. godini i da isto planiraju uraditi u 2020. godini.

U 2020. godini situacija je bila bitno drugačija. Novozaposlenih je bilo 516, otpuštenih radnika 605, umirovljenih 28 i ostalih pet. Malu razliku između broja otpuštenih radnika u dvije promatrane godine može objasniti struktura uzorka (većinom firme s većim brojem radnika i dugogodišnjim stabilnim poslovanjem, a koje su se lakše mogle izboriti s utjecajem pandemije na poslovanje). Negativan omjer između broja ukupno zaposlenih i ukupnoga broja radnika s kojima su poslodavci raskinuli ugovor o radu u 2020. godini zabilježen je u skoro svim županijama. Jedini izuzetak s minimalnim pozitivnim omjerom je zabilježen u Unsko-sanskom kantonu. Također, 7,00% poslodavaca iz Županije je izjavilo da imaju saznanje da su radnici, s kojima je raskinut ugovor o radu u 2020. godini, napustili Bosnu i Hercegovinu.

Kao odgovor na krizu uzrokovanu pandemijom COVID-19, kroz mogućnost višestrukoga izbora ponuđenih opcija, poslodavci su naveli da su u najvećoj mjeri primjenjivali skraćivanje radnoga vremena (42,40%). Za uvođenje rada u smjenama opredijelilo se 40,00% poslodavaca. Značajan je udio i onih koji su izjavili da su imali privremeni prekid poslovanja (28,80%). Na donjoj fotografiji predstavljen je pregled mjera kao odgovor na krizu uzrokovanu pandemijom COVID-19 (frekvencije odgovora):

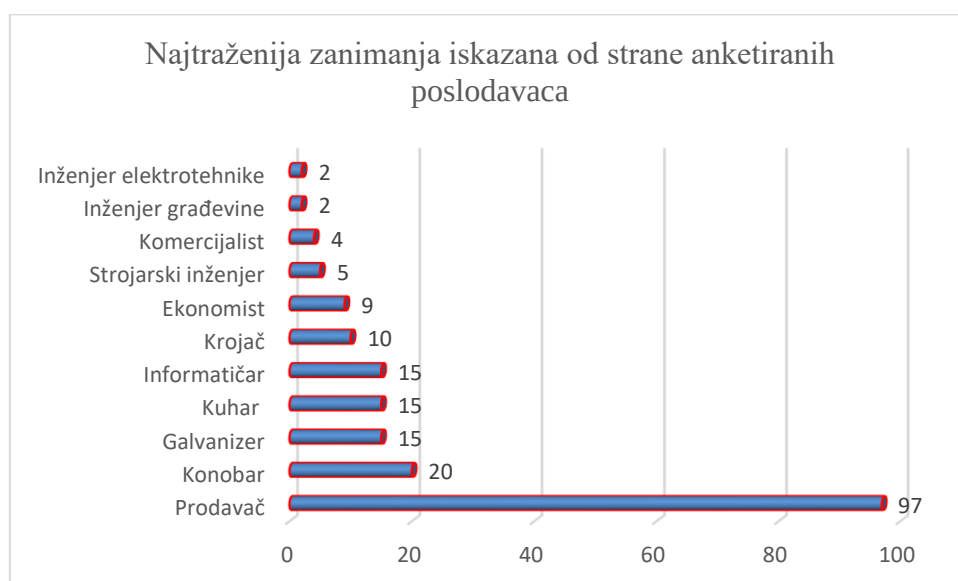
Nakon proglašenja prestanka prirodne nesreće 30. 6. 2020. godine i blažoj stabilizaciji prilika tijekom ljetne sezone, dio poslodavaca je ponovo angažirao radnike, a koje je prethodno zbog pandemije COVID-19 i pogoršanja privrednih prilika, otpustio. Svega 4,80% poslodavaca je izjavilo da je prethodno otpuštene radnike vratilo u radni odnos dok njih 48,00% nisu odgovorili na ponuđeno pitanje.

77,00% poslodavaca je izjavilo da nije imalo rast plaća u 2020. godinu. Zabilježena povećanja su u većini iznosila do 10,00%.

Svega 19,20% poslodavaca je izjavilo da je koristilo neke od mjera poticanja zapošljavanja u 2020. godini.

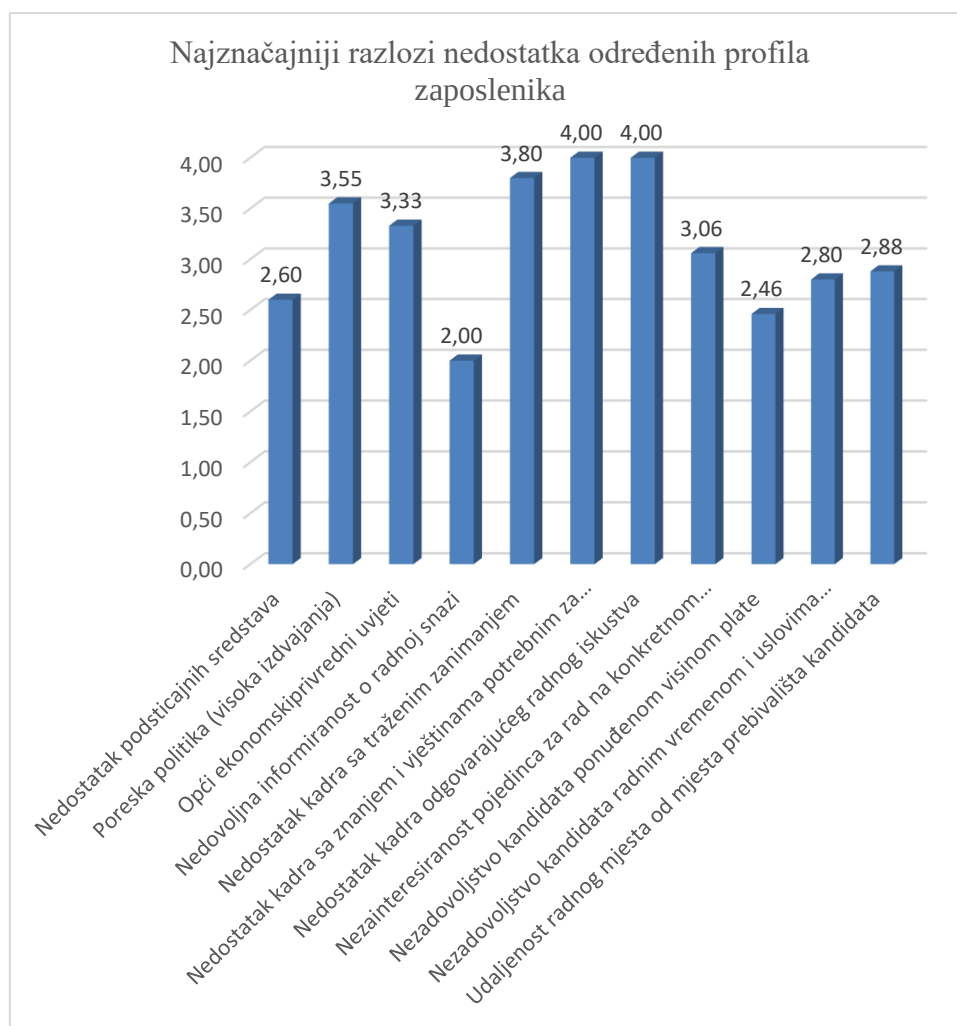
Važno je naglasiti kako je 54,00% poslodavaca (u prethodnom istraživanju taj udio je iznosio 61,90%) iskazalo potrebe za zapošljavanjem u sljedećem razdoblju. Navedeni podatak ukazuje da poslodavci gaje određeni optimizam u svezi stabilizacije prilika u privredi u idućem razdoblju.

U skladu s podacima, da su u uzorku najviše zastupljeni poduzeća koja se bave proizvodnjom, najveća potreba je iskazana za kvalificiranim i visokokvalificiranim radnicima. Ukupna je potreba za 407 radnika od čega se čak 50,00% odnosi na kvalificirane radnike.

Vezano za spremnost poslodavaca da zaposle nezaposlenu osobu iz neke od teže zapošljivih ili specifičnih kategorija, uz mogućnost višestrukoga izbora odgovora, najveći broj je iskazao spremnost za zapošljavanje mladih bez radnoga iskustva (48,00%) i žena (48,80%), starijih od 40 godina (42,20%), nekvalificiranih radnika (23,20%), razvojačenih branitelja (22,40%), osoba s invaliditetom (19,20%), razvojačenih branitelja (10,90%). Najmanje je iskazana spremnost za zapošljavanje imigranata (4,00%) i pripadnika romske populacije (4,80%).

Unatoč velikome broju evidentiranih nezaposlenih osoba različitih kvalifikacija, poslodavci još uvijek naglašavaju određene probleme prilikom pronalaska novih radnika. Na sljedećoj su fotografiji prikazani odgovori (prosječna ocjena na skali od jedan do pet), a isti se odnose na razloge koji otežavaju poslodavcima pronalazak adekvatnih radnika.

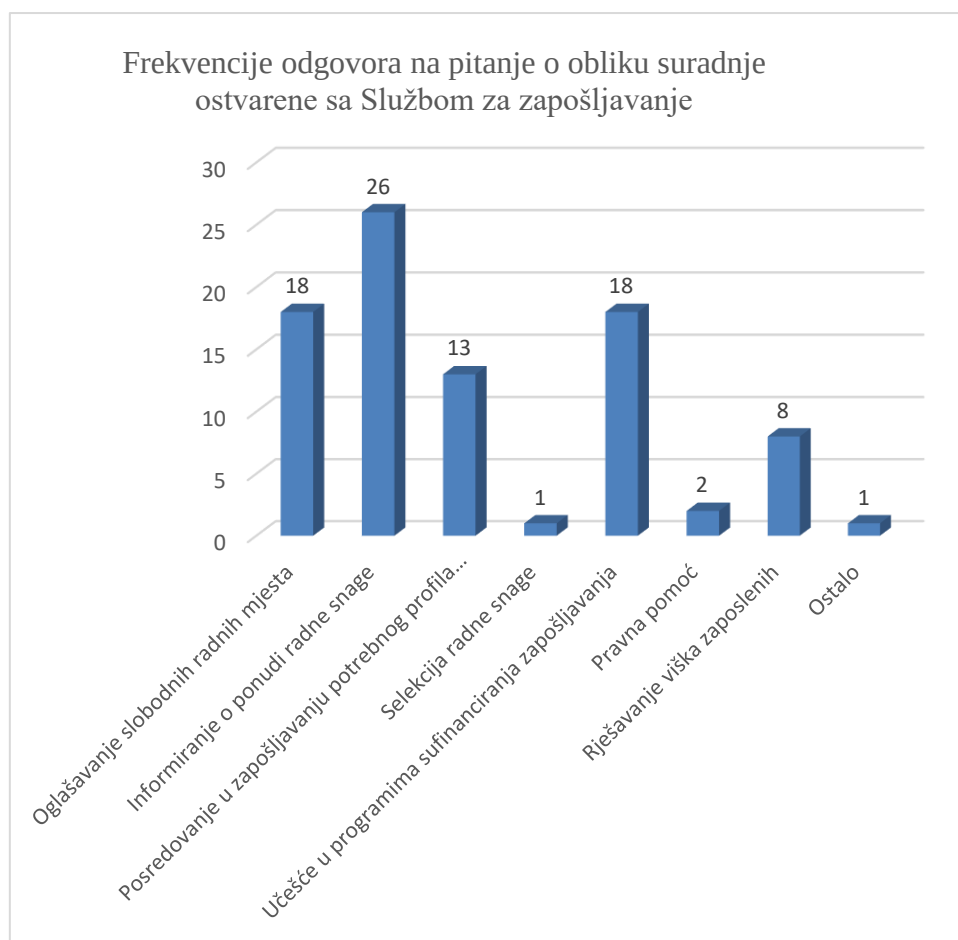
Vidljivo je da su poslodavci najviše isticali nedostatak potrebnih kvalifikacija i odgovarajućeg radnog iskustva.

Pored potrebe zapošljavanja novih radnika, 44 anketirana poslodavaca su iskazali potrebe i za dodatnim usavršavanjem postojećih zaposlenika. Prednjače potreba za obukom za konkretne poslove u okviru radnog mjesta (40,90%), a na popisu potreba slijedi dokvalifikacija i prekvalifikacija u okviru verificirane institucije/ustanove (25,00%).

Svega 33 poslodavca je izjavilo da ima mogućnosti (mentor, oprema, prostor i materijali) pa je spremno primiti učenike i studente na praktičnu nastavu, a najvećim dijelom za sljedeća zanimanja: konobar, ekonomist, kuhar i prodavač. U tu svrhu njih deset je spremno ponuditi naknadu od 200 do 300 KM za polaznike prakse, a šest poslodavaca nije spremno ponuditi novčanu naknadu. Također, u kontekstu obuke odraslih, 21 poslodavac je izjavio da imaju mogućnosti i da su spremni organizirati obuke, stručno osposobljavanje i usavršavanje nezaposlenih osoba.

Uobičajen je način traženja novih radnika putem osobnih kontakata (75,20% poslodavaca) zatim slijedi posredovanje Službe za zapošljavanje sa 57,70%. Na trećem mjestu je oglašavanje putem sredstava javnoga informiranja (24,80%), a slijede korištenje društvenih mreža (13,60%) i korištenje vlastitih baza podataka (12,80%). Najmanje zastupljeni načini su putem privatnih agencija za zapošljavanje (8,80%) i ustanova za obrazovanje s udjelom od 2,60%.

Anketirani subjekti su u 87 slučajeva koristili usluge Službe za zapošljavanje, a prema vrsti ostvarene suradnje prednjači oglašavanje slobodnih radnih mjesta:

U okviru predočavanja ostvarene suradnje sa Službom za zapošljavanje i zadovoljstva uslugama koje pružaj Služba, na skali od jedan do pet u sljedećoj tabeli je dat prikaz prosječnih ocjena za svaku od usluga:

Analitički poslovi i informiranje

U izvještajnom razdoblju izrađen je Izvještaj o radu Službe za 2020. godinu, Program rada Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2022. godinu te Strateški plan Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 2021.-2023. godine. Isti su usvojeni na Upravnom vijeću Službe i distribuirani svim zainteresiranim subjektima. Načinjen je i Izvještaj o radu Službe za razdoblje siječanj-lipanj 2021. godine.

Suradnja s institucijama koje zanimaju podaci s tržišta rada i iz oblasti zapošljavanja je uspješno održana na dobroj razini i ove godine. Na okviru suradnje s raznim institucijama (općine, organizacije civilnoga društva, županijske i Federalne institucije) izrađeni su i dostavljeni razni tabelarni pregledi koji prikazuju stanje u oblasti nezaposlenosti.

Obavljena je redovita mjesečna dostava statističkih podataka o aktivnostima Službe Federalnom zavodu za zapošljavanje BiH, županijskom Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne skrbi, Federalnom zavodu za statistiku i njihovom odjeljenju za statistiku u Županiji.

U izvještajnom razdoblju izrađeno je i objavljeno na mrežnoj stranici Službe dvanaest brojeva „Statističkog biltena”.

Tiskana su i četiri broja informativnoga glasnika Službe „Informativni pregled”.

Za potrebe internoga informiranja, pravljeni su izvodi iz mjesečnih aktivnosti rada podružnica, a s kojima su upoznati djelatnici svih podružnica i sektora u Središnjem uredu Službi.

Više puta su ovlašteni djelatnici Središnjeg ureda i podružnica sudjelovali u televizijskim i radijskim emisijama.

Oglašavanje svih natječaja, kako onih koji su pristigli izravno od poslodavaca, tako i onih objavljenih u dnevnim tiskovinama, a interesantnih za našu Županiju vrši se putem oglasnih ploča u podružnicama i putem internet stranice Službe za zapošljavanje: www.szzhnz-k.ba koja se također ažurira statističkim podacima, javnim pozivima i sl.

Obavljene su aktivnosti koje su uključivale dogradnje i održavanje postojećih informatičkih sustava, baza podataka i programa razvijenih za potrebe Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar:

Infrastruktura:

- redovno održavanje, administriranje i unapređenje serverske opreme i infrastrukture i načina organizacije i pohrane podataka. Upravljanje virtualnim mašinama i pristupom. Automatizacija procesa instalacije programa i ažuriranja završila. U upotrebi je više Windows i Linux poslužitelja;
- redovno održavanje, administriranje i unapređenje pasivne i aktivne lokalne i dislocirane mreže računala (žične i bežične računalne komunikacijske mreže te aktivne mrežne opreme na deset lokacija);
- redovito praćenje stanja informatičke opreme u Službi, održavanje, servisiranje i dogradnja.

Informacijski sustavi i usluge:

- dogradnja i održavanje postojećih modula i funkcionalnosti aplikacije za vođenje evidencije nezaposlenih osoba Carmen i usklađenje sa zakonskim propisima i potrebama korisnika sustava;
- dogradnja i tehničko održavanje web portala Službe www.szzhnz-k.ba;
- tehničko održavanje aplikacije za evidenciju izdanih radnih dozvola stranim državljanima;
- tehničko održavanje i administriranje mail poslužitelja;
- informatička edukacija djelatnika Službe.

Tijekom izvještajnog razdoblja završena je nadogradnja modula za razmjenu podataka s Jedinstvenim registrom korisnika gotovinskih naknada, a na koje se ne uplaćuju doprinosi. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike uspostavilo je Jedinstveni registar korisnika gotovinskih naknada odnosno na koje se ne uplaćuju doprinosi te centraliziranu bazu podataka svih informacija vezanih za isplate gotovinskih naknada pojedincima, a koje se isplaćuju na teret proračuna Federacije BiH, kantona (županija), gradova, općina, izvanproračunskih fondova, javnih institucija i drugih institucija definiranih zakonom. Sukladno Zakonu o Jedinstvenom registru, Služba je izvršila retroaktivni prijenos podatka o isplati novčanih naknada isplaćenih nezaposlenim osobama za 2019. i 2020. godinu te nastavila redovan unos istih.

Održan je sastanak predstavnika FZZZ i kantonalnih službi za zapošljavanje HNŽ, ŽZH i Županijskog zavoda za upošljavanje Livno, na temu implementacije obrazaca JS3100 i JS3100EH i sinkronizacije šifrnika u skladu sa Zakonom o jedinstvenoj klasifikaciji zanimanja u FBiH. Razmjena XML datoteka sa PUFBiH neće se više moći odvijati na dosadašnji način te bi moglo doći do znatno otežanog procesa razmjene ili do njegovog potpunog prekida za županije koje ne izvrše tu obavezu. U skladu s navedenim Služba je završila sve pripreme za uvođenje novog šifrnika i mapiranje podataka u šifrnicima i čeka ostale županijske Službe da učine isto kako bi istovremeno izvršili sinkronizaciju i time izbjegli eventualni prekid procesa razmjene podatka.

Krajem 2021. godine započet je proces nabave novih servera, storage uređaja i ostale računalne opreme što je omogućilo virtualizaciju kompletnog informacijskog sustava, zamjenu zastarjelog hardvera i implementaciju novijih verzija sistemskih i aplikativnih softvera. Implementacija nove systemske arhitekture obuhvaća virtualiziranje svih postojećih sustava koristeći VMware tehnologije, ESXi hypervisor i vCentar. Samo moderniziranje serverske opreme u kompletnom informacijskom sistemu bilo je preduvjet za uspostavljanje novog informacijskog sustava kojim se želi osigurati digitalizacija dokumentacije. Radi toga pokrenuta je i nabava programskog rješenja za upravljanje arhivskim i dokumentarnim gradivom.

S obzirom na najavljeno gašenje ISDN usluga od strane telekom operatera nabavljene su IP centrale i pripadajući IP telefoni čime će biti omogućeno kvalitetno i ekonomično poslovanje tako da će pozivi između svih lokacija Službe biti putem VPN mreže.

Instaliran je firewall nove generacije kojim je administracija, monitoring i sigurnost čitavog sustava podignuta na veću razinu. U tom smislu je podignuta sigurnost mrežnog okruženja, a samim tim i ostalog cjelokupnog informacijskoga sustava.

U središnjoj Službi redovito se obavlja kontrola unosa podataka u aplikacijski program u podružnicama radi otklanjanja pogrešaka, koje mogu dovesti do netočnosti ukupnih podataka, kako za podružnice, tako i za Službu u cjelini.

Rad Upravnoga vijeća

U izvještajnom razdoblju Upravno vijeće Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK održalo je 11 sjednice, a od toga jedna telefonska.

Na sjednicama su donesene sljedeće odluke:

- Odluka o pokretanju postupka javne nabavke održavanje sustava VPN-a umrežavanje podružnica i Središnje službe;
- Odluka o usvajanju Izvještaja o redovnom godišnjem popisu u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK sa stanjem na dan 31. 12. 2020. godine;
- Odluka o dopuni Poslovnika o radu Upravnog vijeća Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o davanju suglasnosti ravnatelju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za raspolaganje sredstvima preko 10.000,00 KM u postupcima javnih nabava u 2021. godini, a sukladno Planu javnih nabava za 2021. godine.
- Odluka o usvajanju Izvješća o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje siječanj - prosinac 2020. god.;
- Zaključak o usvajanju Informacije o prijenosu vlasništva namještaja te zaduženju ravnatelja Službe da poduzme aktivnosti u svezi prijenosa prava vlasništva doniranih sredstava na Službu za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Zaključak o poduzimanju svih aktivnosti ravnatelj Službe u svezi prijenosa prava vlasništva poslovnoga prostora, koje koristi Podružnica Mostar - Odjeljenje 2 na adresi Ul. Telčeva br. 3 Mostar, s Gradom Mostarom na Službu za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o usvajanju Izvješća o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje od 1. 1. 2020. do 31. 12. 2020. godine;
- Odluka o usvajanju Izmjena i dopuna Plana javnih nabava za 2021. godinu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o usvajanju Pravilnika o izmjena i dopuna Pravilnika o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o usvajanju Pravilnika o uredskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluku o davanju suglasnosti ravnatelju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za imenovanje voditeljice Podružnice Mostar;
- Odluka o usvajanju Dokumenta okvirnoga proračuna 2022.-2024. god. Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK.
- Odluka o usvajanju Izvještaja o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje siječanj - ožujak 2021. godine.
- Odluka o usvajanju Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obrazovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK.
- Odluka o usvajanju Izvještaja o materijalno - financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje siječanj-lipanj 2021. godine;
- Odluka usvajanju Izvještaja o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 01.01.2021. do 30.06.2021.godine;
- Odluka o usvajanju Strateškog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 2021. - 2023. godine;
- Odluka o imenovanju rukovoditeljice Jedinice interne revizije;
- Odluka o usvajanju Izmjena i dopuna Plana javnih nabava Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu

- Odluka o usvajanju Izvještaja o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje siječanj-rujan 2021. godine;
- Odluka o usvajanju Izmjena i dopuna Plana javnih nabava Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu;
- Odluka o usvajanju Pravilnika o obrazovanju i usavršavanju radnika Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Odluka o usvajanju Pravilnika o uvjetima i načinu vraćanja novčane naknade, koju je nezaposlena osoba ostvarila, a na istu nije imala pravo Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK.
- Odluka o preraspodjeli sredstava u Financijskom planu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu;
- Odluka o usvajanju Prijedloga Financijskoga plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2022. godinu i Odluke o izvršenju Financijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2022. godinu
- Odluka o usvajanju Plana javnih nabava Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2022. godinu;
- Odluka o davanju suglasnosti ravnatelju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije (kantona) da može raspolagati sredstvima preko 10.000,00 KM za nabave predviđene Planom javnih nabava za 2022. godine;.
- Odluka o utvrđivanju Programa rada Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2022. godinu;
- Odluka o usvajanju Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije (kantona);
- Odluka po prigovoru kandidatkinje izjavljenog na Odluku o prijemu u radni odnos Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK broj: 01-1-30-17-1303/5-21 od 15.12.2021. godine;
- Odluka o davanju suglasnosti ravnatelju Službe da može izvršiti prijenos sredstva u iznosu od 240.000,00 KM s računa Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, na račun Grada Mostara na ime kupovine poslovnog prostora na adresi Ul. Telčeva br. 3 u Mostaru;
- Odluka o preraspodjeli sredstava u Financijskom planu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2021. godinu.

Sa svih sjednica su izrađeni zapisnici, odluke, zaključci, planovi i dugi materijali te su isti dostavljeni nadležnim institucijama ili sektorima u Službi, a sa svrhom realizacije istih.

Upravno vijeće Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK koje je imenovano Rješenjem o konačnom imenovanju Upravnoga vijeća Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Vlade HNŽ dana 23.11. 2017. pod brojem: 01-1-02-2644/17. do 28. 12. 2021. održalo je 34 sjednice. S obzirom na to da je Upravnom vijeću istekao mandat Vlada HNŽ je dana 29. 12. 2021. god. Rješenjem o konačnom imenovanju Upravnoga vijeća Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK broj: 01-1-02-3409/21. imenovala novo Upravno vijeće.

Materijalno osiguranje nezaposlenih osoba

Sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine federacije BiH”, broj: 41/01., 22/05. i 9/08.) taj vid materijalno-pravne zaštite obuhvaća novčanu naknadu, uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba i uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje radi ispunjavanja uvjeta za mirovinu.

U razdoblju od siječnja do prosinca 2021. godine u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK je ukupno izrađeno 5.555 rješenja u postupku ostvarivanja prava na novčanu naknadu (priznato je pravo 3.974, prestanak prava 1.270, nastavak prava 199, odbijeno zahtjeva 112). Broj novozaprimljenih zahtjeva u navedenom razdoblju za rješavanje u prvom stupnju je 4.006. Svi zahtjevi su riješeni sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Zakonu o upravnom postupku.

Prosječno vrijeme korištenja novčane naknade je devet mjeseci, a prosječna visina te naknade je 392,23 KM, odnosno 40,00% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnoga odnosa nezaposlene osobe, tj. koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

U izvještajnom razdoblju ukupno su podnesene četiri (4) žalbe. Prvostupanjski organ je po žalbama postupio sukladno Zakonu o upravnom postupku.

Pravo na zdravstveno osiguranje ostvarilo je prosječno mjesečno 25.084 osoba.

Pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje stječu, sukladno članku 31. stavak (2) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, nezaposlene osobe kojima nedostaje do tri godine staža osiguranja kako bi ostvarile pravo na mirovinu. Zahtjev za ostvarivanje toga prava u izvještajnom razdoblju podnijelo je 190 osoba dok je to pravo ostvarila 121 osoba. Služba je 19 osoba odbila sa zahtjevom za ostvarivanje toga prava. U izvještajnom razdoblju ukupno su podnesene tri (3) žalbe. Prvostupanjski organ je po žalbama postupio sukladno Zakonu o upravnom postupku. Za postupanje po neriješenim zahtjevima se čeka dostavljanje uvjerenja o ukupnom stažu od nadležne službe mirovinskoga i invalidskoga osiguranja.

Kadrovi i opremljenost prostora

31. 12. 2021. godine Služba je imala 86 zaposlenih radnika: 68 radnika visoke stručne spreme, 5 radnika više stručne spreme, jedan radnik je VKV i 12 radnika sa srednjom stručnom spremom.

U Službu je primljeno 10 vježbenika i to: 9 VSS - visoko obrazovanje stečeno po bolonjskom sustavu studiranja i jedan vježbenik sa SSS radi stručnog osposobljavanja u struci. Vježbenici su primljeni kroz program Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Zaključno s 31.12.2021. u radnom odnosu na određeno vrijeme je pet (5) radnika. Radni odnos je prestao za 17 radnika i to 11 radnika zbog isteka ugovora o radu na određeno vrijeme, 4 radnika zbog ispunjavanja uvjeta za mirovinu i dva radnika zbog smrti.

U izvještajnom razdoblju primljena su četiri radnika na neodređeno vrijeme. Prijem radnika izvršen je nakon provedene natječajne procedure sukladno Zakonu o radu („Službene novine Federacije BiH”, br. 26/16 i 89/18), Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegovačko-neretvanskoj županiji-kantonu („Narodne novine HNŽ”, br. 4/19, 5/19 i 5/20) i Pravilniku o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK.

Upravno vijeće Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK je na sjednici održanoj dana 27. 12. 2021. god. usvojilo Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova i radnih zadataka te je isti dostavljen Vladi Hercegovačko-neretvanske županije (kantona) na davanje suglasnosti.

Matične evidencije radnika Službe i Evidencije o radnom vremenu uspostavljene su sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu („Službene novine FBiH”, broj 92/16) kojim se propisuje sadržaj i način vođenja evidencija o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu kod poslodavca. Od studenog 2013. god. se koristi aplikacija koja omogućava dostupnost svih podataka vezanih za kvalifikacijsku, spolnu i starosnu strukturu zatim podatke o ukupnom radnom stažu, radnom mjestu i sl.

Središnja Služba i podružnice su smješteni u prostorima koji su u njenom posjedu ili vlasništvu. U izvještajnom razdoblju uknjižena su dva poslovna prostora: Podružnica Prozor-Rama i prostor Središnje Službe na adresi Ulica kralja Tvrtka broj 19 u Mostaru, a zahvaljujući velikom zalaganju menadžmenta Službe i pomoć odvjetnika uknjižen je nakon dugogodišnjih pokušaja. Služba i dalje poduzima redovite aktivnosti s ciljem uknjižbe ostalih poslovnih prostora: Konjicu, Jablanici, Čitluku, Ravnom i poslovni prostor u kojem je smještena Podružnica Mostar - Odjeljenje 2, a nalazi se na adresi Telčeva br. 3. te poslovni prostor u Sarajevu. S tim u svezi Služba je provela postupak javne nabave odvjetničkih usluga s ciljem rješavanja toga problema, a sukladno Zakonu o javnim nabavama - Aneks II dio B. Do sada je uknjiženo pet prostora: Središnja Služba u Mostaru, Čapljina, Neum, Stolac i Prozor-Rama.

Pravni i opći poslovi

Tijekom izvještajnog razdoblja u Sektoru za pravne, opće i kadrovske poslove urađeni u svi tekući poslovi u svezi provedbe tendera; izrade pravilnika, ugovora, odluka, rješenja; tumačenje propisa i davanja uputa za rad; odgovora na tužbe; zastupanja pred sudovima; izrada prigovora na prijedloge za izvršenja; izdavanja raznih uvjerenja i sl. te poslovi zavođenja prispjele pošte (zavedeno je ukupno u glavnu knjigu protokola 1.545 predmeta, a kroz upisnike prvostupajskih predmeta i pomoćne evidencije protokolirano je: novčane naknade - 4.006, programi sufinanciranja - 528, radne dozvole - 157, tenderi - 247, dokup staža - 190, žalbe - 7, upravno vijeće - 29) i dostave iste nadležnim referentima na rješavanje, a potom arhiviranja iste, distribucije raznih materijala i sl.

U Službenim novinama Federacije BiH, broj: 73/19 objavljen je novi Pravilnik o uredskom poslovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine s primjenom od 1. 1. 2020. godine. Upravno vijeće Službe je usvojilo Pravilnik o uredskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK pa je time usklađen rad u Službi s postojećom zakonskom regulativom. Sukladno usvojenom Pravilniku ravnatelj Služba je donio 18. 6. 2021., pod brojem: 05-1-50-1-762/21 novu Listu kategorija registraturnog materijala s rokovima čuvanja, a na koju je Arhiv Hercegovačko-neretvanske županije dao suglasnost broj: Dj br.20-04-44-3-12-21/21 od 29. 6. 2021. godine.

U tijeku je i izrada Pravilnika o zaštiti na radu budući da je u Službenim novinama Federacije BiH, broj: 79/20 objavljen novi Zakon o zaštiti na radu.

Prema Financijskom planu Službe za 2021. godinu i Planu javnih nabava obavljani su svi stručno-administrativni poslovi vezani za: nabavu roba, izvršenje usluga i izvođenje radova (izrada odluka o pokretanju postupka, priprema tenderske dokumentacije, tvore obavijesti o nabavi, objava, prikupljanje ponuda, selekcija i odabir najpovoljnijega ponuditelja, izradu zapisnika, izvješća o radu povjerenstva, provođenje e-aukcije, davanje preporuke, zaključenje ugovora i dostavljanje izvješća Agenciji za javne nabave BiH). Sve nabave u Službi obavljene

su u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH i podzakonskim aktima, koji reguliraju tu materiju, ali i Financijskom planu Službe i Planu javnih nabava za 2021. godinu.

U izvještajnom razdoblju prema predviđenom Financijskom planu Službe, Planu javnih nabava, a sukladno Zakonu o javnim nabavama, provedeni su sljedeći tenderi:

- Održavanje sustava VPN-a umrežavanje Podružnica i Središnje službe;
- Nabava usluga dogradnje, unaprjeđenja, prilagođavanja i održavanja softvera „Carmen” (Okvirni sporazum - godišnji ugovor);
- Nabava rezervnih dijelova za održavanje sustava grijanja i hlađenja;
- Usluge deratizacije,
- Usluge tekućega održavanja;
- Nabava potrebnih dijelova za održavanje računara i kopir-aparata;
- Nabava sokova, pića i napitaka;
- Nabava i najam uređaja za filtriranje vode;
- Nabava usluga dogradnje, unaprjeđenja, prilagodbe i održavanja programa za trezorsko poslovanje „Pantheon” (Okvirni sporazum/godišnji ugovor);
- Nabava usluga čišćenja poslovnih prostorija;
- Nabava dnevnoga i tjednoga tiska;
- Nabava uredskoga namještaja;
- Nabava usluga tiskanja
- Izbor banke;
- Najam parking mjesta;
- Nabava guma;
- Servisiranje i čišćenje klima uređaja;
- Nabava usluga osiguranja imovine;
- Nabava usluga održavanja telefonske centrale;
- Nabava usluga pranja službenih vozila;
- Nabava usluga odvoza i deponije kabastog otpada;
- Nabava goriva;
- Nabava odvjjetničkih usluga;
- Nabava uredskog materijala i sitnog inventara;
- Nabava usluga osiguranja radnika;
- Nabava zdravstvenih usluga;
- Nabava usluga popravke i održavanja vatrogasne opreme;
- Nabava usluga autoodgovornosti i kasko osiguranja;
- Nabava usluga pregleda električnih i gromobranskih instalacija;
- Nabava usluga servisiranja i održavanja vozila;
- Nabava servera; storage uređaja; računalne opreme s pripadajućom opremom;
- Nabava željeznih rešetki za prozore na poslovnim zgradama Službe;
- Nabava usluga izrade projektne dokumentacije;
- Nabava usluga održavanja sustava videonadzora;
- Nabava usluga održavanja alarmnih uređaja;
- Nabava telefonske centrale, fiksnih i mobilnih telefona;
- Usluge farbanja i gletovanja zidova Središnje Službe i Podružnica;

- Usluge izrade Pravilnika o zaštiti na radu i internog akta procjene rizika na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini;
- Nabava novogodišnjih paketića;
- Nabava kamera za video nadzor;
- Usluge održavanja sustava evidencija radnog vremena radnika;
- Nabava usluga održavanja i unapređenja sustava financijskog upravljanja i kontrole;
- Nabava stručnih usluga;
- Nabava usluga tekućeg održavanja;
- Nabava polica za arhivu;
- Alat za održavanje poslovnih prostorija;
- Nabava stručne literature;
- Nabava usluge nadzora nad izvođenjem građevinskih radova;
- Nabava usluga uređenja zelenih površina oko zgrade Službe;
- Nabava pleksiglasa za Podružnice Službe;
- Nabava usluga obrade registraturne i arhivske građe;
- Sanacija krova i građevinski radovi u Podružnici Mostar- Odjeljenje 2;
- Obrazovni seminari.

Sukladno Zakonu o javnim nabavama, Uputstvu o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora i podzakonskim aktima, Služba je nakon dostavljanja izvještaja o postupku javne nabave Agenciji za javne nabave, na svojoj mrežnoj stranici www.szzhnz-k.ba objavila osnovne elemente ugovora za postupke javne nabave i Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja. Objava osnovnih elemenata ugovora izvršena je na obrascu praćenja realizacije ugovora/okvirnog sporazuma koji je sastavni dio navedenog uputstva. Podaci iz obrasca redovito se ažuriraju.

Obavljeno je redovito održavanje objekata i opreme sukladno potrebama i raspoloživim sredstvima Službe.

Interna revizija

Interna revizija je neovisno, objektivno uvjeravanje i konzultantska aktivnost, kreirana s ciljem dodavanja vrijednosti i unaprjeđenja poslovanja organizacije. Pomaže organizaciji ostvariti svoje ciljeve, osiguravajući sustavan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju učinkovitosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Funkciju interne revizije u organizaciji obavlja Jedinica za internu reviziju koja je uspostavljena u skladu sa: Zakonom o internoj reviziji, Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru FBiH, Pravilnikom interne revizije Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, Poveljom interne revizije Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, Odlukom o izmjeni Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK.

Izrazito neizvjesni i nestabilni uvjeti poslovanja uzrokovani pandemijom COVID-19 te uvođenje restriktivnih epidemioloških mjera, a posebice nametanje nužnosti socijalnog distanciranja, ne predstavljaju „uobičajeni način” djelovanja funkcija interne revizije. Interni revizori moraju vrlo pažljivo razmotriti koje aktivnosti i na koji način trebaju obavljati, a s

namjerom da stvore dodanu vrijednost i pomognu poduzeću u ostvarivanju postavljenih ciljeva u kriznom vremenu obilježenom ograničenim međuljudskim kontaktima.

Godišnjim planom Jedinice interne revizije za 2021. godinu planirane su i izvršene tri revizije. U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH pripremljeno je Godišnje izvješće interne revizije za prethodnu godinu, a isto je dostavljeno Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnoga ministarstva financija. Osim navedenoga izvješća, Jedinica interne revizije izradila je i Mišljenje interne revizije o sustavu financijskoga upravljanja i kontrola za revidirana područja u okviru Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Izrađeni su i usvojeni planski dokumenti: Studija rizika Jedinice interne revizije za 2022. godinu, Strateški plan Jedinice interne revizije za razdoblje 2022.-2024. i Godišnji plan Jedinice interne revizije za 2022. godinu. Također, ažurirana je Povelja interne revizije Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK zbog izmjene rukovoditelja interne revizije.

Strateški plan je sastavljen na temelju procjene rizika i sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH, Standardima interne revizije, Etičkom kodeksu internih revizora, Povelji interne revizije, Metodologiji rada interne revizije u javnom sektoru FBiH i Priručniku za procjenu rizika i planiranje interne revizije u javnom sektoru FBiH. Strateški plan se odnosi na razdoblje 2022.-2024. godina i predstavlja ažuriranu verziju prethodnoga Strateškog plana za razdoblje 2021.-2023. godina.

Godišnji plan za 2022. godinu je sastavljen na temelju Strateškoga plana za 2022.-2024. godinu Jedinice za internu reviziju koju je usvojio ravnatelj Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK. U njemu se definiraju aktivnosti Jedinice za internu reviziju na ostvarivanju ciljeva iz Strateškog plana i određuju ciljevi, obujam, metodologija, trajanje i resursi koji su potrebni za obavljanje revizorskih aktivnosti u 2022. godini.

Godišnji plan je predmet kontinuiranoga pregleda tijekom godine i ažurira se prema potrebi, kako bi se odrazile značajne promjene u organizaciji ili u Jedinici za internu reviziju, ali i svi dodatni zadaci na zahtjev rukovoditelja.

Radi unaprjeđivanja znanja, vještina i kompetencija interni revizori su tijekom 2020. godine sudjelovali na dodatnim edukacijama i webinarima radi što kvalitetnijega obavljanja poslova i zadataka revizora.

Materijalno-financijsko poslovanje

Ukupni prihodi i primici ostvareni u razdoblju 1.-12. 2021. godine iznose 15.922.129,00 KM. Sastoje se od: poreznih prihoda u iznosu od 12.945.940,00 KM, neporeznih prihoda u iznosu od 122.355,00 KM, primitaka u iznosu od 2.839.722,00 KM i primljenih otplata danih zajmova u iznosu od 14.112,00 KM. Od ukupnih prihoda i primitaka 81,31% čine porezni prihodi, odnosno prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, koji obveznici uplaćuju po stopi od 2,00% na bruto plaće. 70,00% obračunatoga doprinosa obveznik uplaćuje na račun Županijske službe za zapošljavanje, a 30,00 % na račun Federalnoga zavoda za zapošljavanje.

Neporezni prihodi odnose se na prihode od kamata, prihode od usluga građanima i ostale neplanirane prihode. Primici se odnose na nedostajuća sredstva za materijalno-socijalno osiguranje nezaposlenih osoba u iznosu od 2.340.834,00 KM i programe za poticaj zapošljavanja u iznosu od 498.888,00 KM.

Ukupni rashodi i izdaci iznose 15.916.179,00 KM. Sastoje se od izdataka za: plaće i naknade troškova zaposlenim, doprinose poslodavcu i ostale poreze i doprinose, materijal, sitan inventar i usluge, grantove drugim razinama vlasti, tekuće grantove pojedincima na temelju materijalno-socijalnog osiguranja nezaposlenih osoba, ostale grantove pojedincima i neprofitnim organizacijama, sufinanciranje zapošljavanja, druge tekuće rashode i izdatke za nabavu stalnih sredstava.

U ukupnim rashodima i izdacima, izdaci za materijalno-socijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 63,16% ukupnih rashoda i izdataka, a ostali rashodi i izdaci 36,84%. Služba nedostajuća sredstva potražuje od Federalnog zavoda za zapošljavanje. Iznos potraživanih sredstava ovisi od ostvarenih prihoda i rashoda u tekućem mjesecu. Nedostajuća sredstva za proteklo razdoblje iznose 2.340.834,00 KM.

Plaće i naknade troškova zaposlenim iznose 3.768.035,00 KM, od čega bruto plaće iznose 3.392.510,00 KM i naknade troškova zaposlenim 375.525,00 KM. Broj zaposlenih osoba na dan 31. 12. 2020. godine je 86 osoba, a od toga je pet osoba pripravnici.

Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi iznose 371.814,00 KM, a odnose se na zakonom propisane doprinose.

Izdaci za nabavku materijala, sitnoga inventara i usluge iznose 887.519,00 KM.

Tekući grantovi drugim razinama vlasti u iznosu od 13.191,00 KM odnose se na uplatu sredstava Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno važećem zakonu.

Izdaci za materijalno-socijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 10.053.319,00 KM. Isti se sastoje od izdataka za: novčane naknade u iznosu od 7.074.409,00 KM, zdravstveno osiguranje u iznosu od 2.612.947,00 KM i dokup staža za nezaposlene osobe koje ispunjavaju uvjete za dokup staža u iznosu od 342.663,00 KM. Izdaci za novčane naknade su 40,93% manji u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zbog smanjenog broja korisnika novčane naknade. Međutim, izdaci za zdravstveno osiguranje manji su za 0,23%, a izdaci za dokup staža su veći za 60,05 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Ostali grantovi pojedincima iznose 23.300,00 KM. Taj iznos odnosi se na pomoći pojedincima sukladno Pravilniku o dodjeli jednokratne novčane pomoći Službe.

Tekući grantovi neprofitnim organizacijama iznose 23.400,00 KM, a odnose se na pomoći neprofitnim organizacijama sukladno Pravilniku o dodjeli jednokratne novčane pomoći Službe.

Izdaci za aktivne mjere zapošljavanja iznose 498.888,00 KM, a odnose se na programe za poticaj zapošljavanja koji se realiziraju preko Službe za zapošljavanje iz sredstava Federalnoga zavoda za zapošljavanje i Vlade HNŽ/K.

Sredstva za kapitalne izdatke za 2021. godinu iznose 296.631,00 KM, a odnose se na nabavku uredskoga namještaja, opreme i dogradnju softvera. Sredstva su manja od planiranih. Naime, sredstva planirana za nabavku poslovnog prostora za Odjeljenje 2 u Mostaru su rezervirana za nabavku istog u 2022. godini.

Drugi tekući rashodi u iznosu od 3.382,00 KM odnose se na pogrešne uplate prihoda od doprinosa te za iste Služba provodi povrat na temelju rješenja nadležne porezne uprave.

Ukupni prihodi i primici iznose 74,04% planiranih, a rashodi i izdaci 74,01% planiranih. Prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti su veći 4,44% od planiranih sredstava i za 5,69% su viši u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ostvaren je višak prihoda nad rashodima u iznosu 5.980,00 KM.

Ostvareni prihodi i primici te rashodi i izdaci su znatno manji od planiranih zato što prilikom izrade Financijskog plana za 2021. godinu ih je bilo teško planirati iz više razloga (neizvjesnosti situacije uslijed pandemije COVID-19, ali i ostvarenih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka u 2020. godini.)

Prilog: Tabele Porezne uprave o stanju zaposlenosti na dan 31. 12. 2021. godine

Tabela 1: Pregled broja zaposlenih i broja poslovnih subjekata po obliku vlasništva i obliku organiziranja na dan 31.12.2021. godine

Općina	Oblik vlasništva	Oblik organiziranja	Broj poslovnih subjekata	Broj zaposlenih
ČAPLJINA	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	100	359
	DRŽAVNO	Dioničarsko društvo	1	1
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	4	109
	DRŽAVNO	Javna ustanova	2	165
	DRŽAVNO	Ustanova	8	302
	KOMBINIRANO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1	5
	NEMA		76	571
	NEMA	Predstavništva stranih lica u BiH	1	1
	NEMA	Savez udruženja ili fondacija	1	2
	NEMA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	1	2
	NEMA	Sudska vlast	1	41
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	147
	NEMA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1	2
	NEMA	Udruženje	10	15
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1	7
	PRIVATNO	Dioničarsko društvo	3	5
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	183	1.191
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	306	528
	PRIVATNO	Ustanova	7	61
	ZADRUŽNO	Zadruga	1	8
ČITLUK	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	103	458
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1	19
	DRŽAVNO	Javna ustanova	1	94
	DRŽAVNO	Ustanova	9	305
	KOMBINIRANO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1	48
	NEMA		95	504
	NEMA	Fondacija	3	5
	NEMA	Savez udruženja ili fondacija	2	2
	NEMA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	3	11
	NEMA	Sudska vlast	1	18
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	90
	NEMA	Udruženje	13	21
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	2	37
	PRIVATNO	Nepopunjeno	1	5
	PRIVATNO	Dioničarsko društvo	4	80

	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	340	2.427
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	318	523
	PRIVATNO	Ustanova	6	101
	ZADRUŽNO	Zadruga	2	5
JABLANIC A	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	29	135
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2	16
	DRŽAVNO	Javna ustanova	7	220
	KOMBINIRANO	Dioničarsko društvo	2	240
	NEMA	Nepopunjeno	30	502
	NEMA	Savez udruženja ili fondacija	1	2
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	66
	NEMA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1	3
	NEMA	Udruženje	12	15
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1	6
	PRIVATNO	Dioničarsko društvo	2	4
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	60	357
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	169	397
	PRIVATNO	Ustanova	1	7
KONJIC	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	63	280
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	4	18
	DRŽAVNO	Javna ustanova	11	720
	DRŽAVNO	Ustanova	3	45
	KOMBINIRANO	Dioničarsko društvo	4	1.587
	KOMBINIRANO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2	84
	NEMA	Nepopunjeno	79	493
	NEMA	Sudska vlast	1	39
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	118
	NEMA	Udruženje	9	16
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	2	24
	PRIVATNO	Dioničarsko društvo	3	46
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	171	2.111
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	336	554
	PRIVATNO	Ustanova	2	7
	ZADRUŽNO	Zadruga	3	7
MOSTAR	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	615	3.320
	Nepopunj-eno	Diplomatsko konzularna predstavništva	1	5
	Nepopunj-eno	Podružnice stranog društva	1	1
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	9	753
	DRŽAVNO	Javna ustanova	41	2.312
	DRŽAVNO	Javno poduzeće	2	91
	DRŽAVNO	Ustanova	39	4.655
	KOMBINIRANO	Dioničarsko društvo	7	920

	KOMBINIRANO	Društvo s ograničenom odgovornošću	3	314
	KOMBINIRANO	Ustanova	1	4
	NEMA	Nepopunjeno	432	4.857
	NEMA	Fondacija	4	12
	NEMA	Komora	5	6
	NEMA	Ombudsmen	1	8
	NEMA	Organi uprave	23	745
	NEMA	Ostali oblici organiziranja	1	18
	NEMA	Politička organizacija	2	17
	NEMA	Predstavništva stranih lica u BiH	4	9
	NEMA	Savez udruženja ili fondacija	7	17
	NEMA	Strana i međunarodna nevladina organizacija	1	11
	NEMA	Strukovne asocijacije	3	18
	NEMA	Sudska vlast	2	171
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	5	1.170
	NEMA	Tužilaštva i pravobranilaštva	3	73
	NEMA	Udruženje	74	289
	NEMA	Upravne organizacije	11	599
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	12	86
	PRIVATNO	Nepopunjeno	3	15
	PRIVATNO	Dioničarsko društvo	17	592
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1.284	8.900
	PRIVATNO	Komanditno društvo	1	1
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	1.511	2.835
	PRIVATNO	Ustanova	48	533
	ZADRUŽNO	Zadruga	5	6
NEUM	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	15	56
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	3	63
	DRŽAVNO	Javna ustanova	1	3
	DRŽAVNO	Ustanova	5	97
	KOMBINIRANO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2	74
	KOMBINIRANO	Ustanova	1	1
	NEMA	Nepopunjeno	22	144
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	56
	NEMA	Udruženje	5	7
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	39	317
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	63	129
	PRIVATNO	Ustanova	2	7
PROZOR	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	27	75
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	3	50
	DRŽAVNO	Javna ustanova	4	64
	DRŽAVNO	Ustanova	10	285

	KOMBINIA-NO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1	49
	NEMA	Nepopunjeno	24	191
	NEMA	Savez udruženja ili fondacija	1	8
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	87
	NEMA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1	2
	NEMA	Udruženje	7	41
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	3	9
	PRIVATNO	Dioničarsko društvo	1	10
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	94	391
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	132	172
	ZADRUŽNO	Zadruga	1	1
RAVNO	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	4	20
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	2	12
	DRŽAVNO	Javna ustanova	2	22
	DRŽAVNO	Ustanova	1	23
	NEMA	Nepopunjeno	6	25
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	18
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1	3
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	11	34
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	10	18
STOLAC	Nepopunj-eno	Nepopunjeno	35	126
	DRŽAVNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	1	35
	DRŽAVNO	Javna ustanova	5	170
	DRŽAVNO	Ustanova	5	203
	NEMA	Nepopunjeno	36	138
	NEMA	Humanitarna organizacija	1	4
	NEMA	Savez udruženja ili fondacija	1	1
	NEMA	Tijela zakonodavne i izvršne vlasti	1	90
	NEMA	Tužilaštva i pravobranilaštva	1	3
	NEMA	Udruženje	3	8
	NEMA	Vjerske zajednice i njihovi savezi	1	5
	PRIVATNO	Društvo s ograničenom odgovornošću	49	370
	PRIVATNO	Samostalni poduzetnik	163	216
	PRIVATNO	Ustanova	1	1
	ZADRUŽNO	Zadruga	4	8
UKUPNO			7.619	53.699

Tabela 2: Pregled broja zaposlenih po području djelatnosti na dan 31.12.2021. godine

Područje	Područje naziv	Broj zaposlenika
Nema	Nema	344
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV	793
B	VAĐENJE RUDA I KAMENA	157

C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	7.707
D	PROIZVODNJA I OPSKRBLJIVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	1.952
E	OPSKRBLJIVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	1.006
F	GRAĐEVINARSTVO	2.991
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	9.785
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	2.493
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)	3.477
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	1.944
K	FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	1.201
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	146
M	STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	1.485
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	920
O	JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	4.925
P	OBRAZOVANJE	4.821
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE	5.243
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	1.209
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1.011
U	DJELATNOSTI IZVAN TERITORIJALNIH ORGANIZACIJA I ORGANA	5
	UKUPNO	53.615

Promatrajući ukupni broj zaposlenih u Tabeli 1 i Tabeli 2 može se uočiti razlika od 84 zaposlenika. Ista se pojavljuje iz razloga što su podaci u Tabeli 1 kreirani prema sjedištu poslodavca i zaposlenici se boje onoliko puta koliko imaju zaposlenja u različitim općinama. U Tabeli 2 podaci su kreirani na temelju JMB, te se svaki zaposlenik broji samo jednom bez obzira kod koliko poslodavac je je zaposlen unutar istog područja djelatnosti.